

AUSTRALIJOS LIETUVIS

DVISAVAITINIS AUSTRALIJOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN FORTNIGHTLY

Devintieji metai

Registered at G.P.O., Adelaide,
for transmission by post as a periodical

Adelaide, 1956 m. gegužės/May 14 d.

Kaina/Price 1/9

Nr. 10(199)

SUSTABDOMAS

"Australijos Lietuvis" LEIDIMAS

Šis "Australijos Lietuvis" numeris yra paskutinis ir tolimesnis jo leidimas sustabdomas.

Toks sprendimas padarytas nuodugniai apsvarčius esamą lietuviškios spaudos padėtį Australijoje. O ta padėtis yra štai kokia.

Australijoje iš viso esama apie 8000 lietuvių, įskaitant visus šeimos narius. Iš tų 8000 lietuvių lietuviškus laikraščius prenumeruoja maždaug 1.000 asmenų, gi skaito — spėjama — apie 2.000. Iš šių pastarųjų spaudai nėra jokios materialinės naudos, nes spaudai pagaminti reikalinga ne tik ją skaityti, bet ir prenumeruoti.

Šiuo metu Australijoje yra trys laikraščiai: du savaitraščiai ir vienas dvisavaitraštis. Tokiu būdu tas 1.000 prenumeratorių pasiskirsto tarp trijų laikraščių. Prisiminus, kad daugelis prenumeruoja bent du laikraščius, kiekvienam laikraščiui tenka po kelis šimtus prenumeratorių, tačiau vargiai bent vienas iš jų turi 1.000.

Gausi, palyginamai, spauda, turėdama taip mažą prenumeratorių, raiversta tik skursti, vos-ne-vos vegetuoti. Visai tad suprantama, kad nė vienas laikraštis neturi ir negali turėti nuolatinių apmokamų bendradarbių, ir visi jie yra priversti imti medžiagą skiltims užpildyti iš įvairių biuletenių: ELTos informacijų, Amerikos Lietuvių Informacijų Centro ir kitų. Štai dėl ko visų trijų laikraščių didelė turinio dalis yra raidė raidė vienoda. Kita laikraščių turinio dalis taip pat, jeigu ir nepažodžiu vienoda, tai pranaš savo esmėje. Tokiu būdu skaitytojas, paėmęs į rankas tris laikraščius, visuose pusę turinio randa vienodo, o kitą analogišką, ir gal tik labai mažą dalelę yra visiškai skirtinga.

Tokios padėties akivaizdoje romonromon tenka pripažinti, kad laikraščius leidėjai didėle dalimi eikvoja jėgas visai neproduktingam dalykui: pakartojimui to, kas kito jau padaryta. Tos jėgos, savaime suprantama, gali būti panaudotos kitam reikalui, daug reikalingesniai ir produktingesniai.

Šiais motyvais vadovaudamasis AL leidėjas priėjo išvados, kad tolimesnis "Australijos Lietuvis" leidimas yra tik nereikalingas jėgų eikvojimas ir todėl nusprendė laikraščio leidimą sustabdyti ir nesunaudotos prenumeratos dalį grąžinti prenumeratoriams. Tai padaryta manant, kad savaitraščiai turi daugiau pagrindo posilikti ir todėl, sustabdžius "Australijos Lietuvis", reikia spėti, likusių materialinė padėis turėtų šiek tiek pagerėti.

Šis "Australijos Lietuvis" sustabdytas yra grynai sąlyginis: jeigu padėtis pasikeistų ir "Australijos Lietuvis" leidimas vėl būtų pateisinamas tautiniiais motyvais, tai "Australijos Lietuvis" ir vėl bus pradėtas leisti.

Kai 1948 m. rugsėjo 12 d. pasirodė pirmas "Australijos Lietuvis" rotatorium spausdintas numeris, tai jis buvo sutiktas dideliu entuziazmu. Tai rodė, jog jis atsirado laiku ir buvo reikalingas užkūsti tą tuščią spragą, kuri atsirado atvykus Australijon keliems tūkstančiams lietuvių. Po pusės maždaug metų pasirodė "Mūsų Pastogė", tačiau "Australijos Lietuvis" egzistencija, kaip konkurento, buvo prasminga ir tiksli. Dabar tas reikalas išnyko atsiradus trečiam laikraščiui.

Kokį įnašą "Australijos Lietuvis" padarė tautiniame ir kultūriniam lietuvių gyvenime Australijoje — paliekame spręsti patiems mūsų skaitytojams. Šia proga tik pažymėsime, kad "Australijos Lietuvis" leidykla surinko daug svarų Vasario 16 Gimnazijai, Lietuvių Tautos Fondui, seneliams ir ligoniams šelpti Vokietijoje ir kitiems tautiniams ir kultūriniam reikalams. Be to, išleista eilė knygų, kurių pirmoji, Pulgio Andriūšio "Sudiev, kvietkeli", gavo iki šiol aukščiausių premijų.

Lietuvis kuria Australijos istorija

Lietuvos trispalvė tarp Australijos ir Anglijos vėliavų

Lobethalio miestelyje, esančiame apie 20 mylių nuo Adelaidės gražiame kalnų slėnyje, gegužės 6 dieną buvo retos išskilmės dalyvaujant Pietų Australijos premjerui Mr. Playfordui ir kitiems aukštiesiems valdžios ir visuomenės pareigūnams bei atstovams. Tą dieną atidarytas Lobethalyje istorijos muziejus, kurį suorganizavo ir medžiagą surinko Lobethalyje gyvenęs mūsų tautietis JONAS VANAGAS.

Iškilmų metu išsamų pranešimą padarė Muziejaus Komiteto narys, vietos gydytojas, dr. Jungfer (profesorius Viktoro Jungferio, kuris dėstė Vytauto Didžiojo Universitete Kaune, ekonomiką ir yra kelių knygų apie Lietuvą autorius, giminaitis). Pranešime dr. Jungfer ypatingai išryškino, kad Jono Vanago atliktas darbas turi didelės reikšmės ne tik Lobethaliui, kurio istorija šio muziejaus suorganizavimu užfiksuota nuo pat pirmos įsikūrimo dienos, bet ir visoms kitoms vietovėms, nes istorinės medžiagos surinkimas yra būtinas visose gyvenamose vietovėse, kol laiko dulkės dar nepaden-gę galutinai turimų dokumentų bei daiktų. Papasakojo Jono Vanago biografiją, kad jis gimęs Lietuvoje, priklausė skautų organizacijai ir kad atvykęs į Australiją apsigyveno Lobethalyje, kur atliko tokį gražų ir svarbų pasitarimą Australijos istorijai ir palieka savo vardą ilgiam laikams kaip muziejaus kūrėjas.

Dr. Jungferis oficialiai pristatė Joną Vanagą Pietų Australijos premjerui Mr. Playfordui, kuris jį pasveikino už muziejaus suorganizavimą ir surinkimą medžiagos.

Pietų Australijos premjeras Mr. Playfordas taip pat pažymėjo atliko darbo svarbumą ne tik Lobethaliui, bet ir visai Pietų Australijai, o gal ir plačiau, nes šis pavyzdys paragins ir kitų vietų aktingesnius piliečius imtis darbo ir užfiksuoti tų vietų istoriją.

Po išskilingo posėdžio, kurio metu Jonas Vanagas sėdėjo šalia premjero, visi garbės prezidiumo nariai ir iškil-

mių dalyviai nuvyko apžiūrėti paties muziejaus, kur, be to, buvo paruošta arbatėlė su užkandžiais visiems dalyviams.

Iš tikrųjų, darbas atliktas visu rūpestingumu, sumanumu ir kruopštumu. Kaip ant delno matyti visa Lobethalio įsikūrimo istorija. Netgi Skjold laivo modelis, kuriuo Lobethalio kūrėjai atvyko, iš kažkur gautas. Prie pat įėjimo, ant sienos, yra iškabėlė tokio turinio: JONAS K. VANAGAS, FOUNDER and FIRST HONORARY CURATOR, Lobethal 1956.

Kas ypatingai malonu buvo matyti, kad Lietuvos trispalvė pakabinta tarp Australijos ir Anglijos vėliavų. Salė buvo sausakimšai pilna žmonių. Lietuvis iš Adelaidės dalyvavo per 25 ir vietoje gyvenančios kelios šeimos.

Kaip matome, mūsų tautietis Jonas Vanagas, gyvendamas net ir tokioj mažoj vietovėj, kaip Lobethalis su gal mažiau negu 1000 gyventojų, sugebėjo ne tik padaryti gražų ir reikšmingą įnašą į Australijos istoriją, bet tuo pačiu ir išreklamavo mūsų tautos vardą. Kai iškilmų metu Jonas Vanagas buvo paprašytas tarti žodį, tai, dr. Jungfer žodžiais tariant, jis atsisakė, motyvuodamas tuo, kad nepakankamai mokąs angliškai, gi jūsus bendradarbiui jis vėliau pareiškė, kad jo darbus tevertina kiti, pačiam nėra ko girtis, o, be to, kalbėti jis menkai mokąs, geriau, esą, jam sekasi darbas...

Grįždamas galvoju: kad taip daugiau tokių Vanagų...

Po iškilmų ir muziejaus apžiūrėjimo maloni šeiminingė ponia Kl. Vana-gienė pakvietė visus adelaidiškus lietuivus pas save į privatų butą ir pavaišino jos pačios paruoštais lietuviškais valgiais.

Dėkingi maloniai ir simpatiška šeiminingai ir šių iškilmų kaltininkui Jonui Vanagai Adelaidės lietuviams išvažinėjo namo. Jų atmintyje ilgai pasiliks malonus priėmimas ir retos iškilmės, kurių kaltininku buvo mūsų tautietis Jonas Vanagas. J. A.

PRANEŠIMAS VISIEMS AL PRENUMERATORIAMS

Šis "Australijos Lietuvis" numeris yra paskutinis, ir visiems prenumeratoriams, kurie už šių metų prenumeratą sumokėjo daugiau negu £1, kuris užskaitomas už iki šiol išleistus numerius, prenumeratos dalis, virš £1, grąžinama. Tuo būdu, kurie sumokėjo už visus metus £2.10.0, gauna atgal £1.10.0, gi visi kiti — kiek sumokėta virš £1.

Prenumeratos grąžinimas pradėdamas nuo birželio 1 dienos ir tęsis apie mėnesį laiko, nes tenka sutvarkyti sąskaitas, kas reikalauja nemaža darbo. Adelaidėje gyvenantieji prenumeratoriai prašomi atsiimti prenumeratą sekmdienioais spaudos kioske prieš lietuvių pamaldas ir po pamaldų šv. Juozapo bažnyčios salėje. Tiems Adelaidės prenumeratoriams, kurie laike birželio mėnesio neturės progos prenumeratos asmeniškai atsiimti, ji bus išsiųsta paštu liepos mėnesio pirmomis dienomis. Prenumeratą, kam patogiau, galima atsiimti ir "Australijos Lietuvis" leidykloje, 35 Cator Str., Hindmarsh.

Naudodamiesi šia proga nuoširdžiai dėkojame mūsų Gerb. Prenumeratoriams, kurie įgalino "Australijos Lietuvis" eiti beveik aštuonis metus be jokios pertraukos. Pastebėtina šia proga taip pat, kad tokių prenumeratorių, kurie liktų neatsiteisę už "Australijos Lietuvis" siuntinėjimą, beveik nebuvo. Jeigu vienas kitas ir likdavo neatsiteisęs, tai beveik visada dėl labai rimtų priežasčių (susirgo ar pan.).

Nuoširdi mūsų padėka priklauso ir visiems mūsų bendradarbiams, kurie, be jokio atlyginimo, patiekdavo laikraščiui daug savos kūrybos arba vertimų. Be jų laikraščio egzistencija nebūtų buvusi galima.

"Australijos Lietuvis" leidimas sustabdomas (kaip sužinote iš šio numerio vedamojo) ne dėl ūkiškų sunkumų, bet vadovaujantis vien tikslingumo sumetimais. Lietuviška gi spaustuvė veikia ir toliau. Stengsimės išleisti (jei gausime tinkamų) lietuviškų knygų bei kitokių būdu tar-nausime lietuviškiems reikalams. Kitų išleistą lietuvišką spaudą platinsime kaip iki šiolei.

Jeigu ateityje pasirodytų (dėl pakitėjusių aplinkybių), kad "Australijos Lietuvis" gyvavimas vėl reikalingas, jis netrukus ir vėl pradės jus lankyti.

Kviečiame visus mūsų Gerb. Prenumeracinius bei Rėmėjus skaityti ir remti liekančius du lietuviškus savaitraščius — Lietuvių Bendruomenės leidžiamą "Mūsų Pastogę" ir Katalikų Federacijos leidžiamą "Tėviškės Žiburius".

Taip pat kviečiame mūsų Skaitytojus, pasinaudojant proga, grąžintinę prenumeratą ar jos dalį paaukoti mūsų kultūriniam, tautiniams ar šalpos reikalams: Vasario 16 Gimnazijai, Tautos Fondui, seneliams bei ligoniams šelpti Vokietijoje, Lietuvių Namų Statybai ar kitiems panašioms tikslams. Laiškus šiuo reikalu prašome rašyti iki birželio 1 dienos.

Tad dar kartą visiems ačiū ir sudie!

J. Glušauskas

"Australijos Lietuvis" leidėjas-redaktorius

Trumpai

* Egiptas ir Sirija pasirašė karinę sutartį su Jordanu. Pagal šią sutartį Jordano kariuomenė pereina į bendrą vadovybę. Egiptas jau pasirašęs tokias sutartis ir su kitomis arabų valstybėmis. Visa tai reiškia pasirošimą karui su Izraeliu.

* Gegužės 5 dieną JAV susprogdino mažą vandenilio bombą vienoje iš Eniwotek salų, Pacifike. Ši bomba atstoją apie 20.000 tonų TNT (normalių bombų sprogstamoji medžiaga).

* Olandų Naujojoje Gvinėjoje vienkaimo laukiniai užpuolė kito kaimo gyventojus ir 29 jų nužudė.

* Šiaurės-rytų Tibeto pasienyje vietinės Golok giminės gyventojai išžudė apie 800-900 Kinijos komunistų kariuomenės, kuri ten stovėjo kaip okupacinė kariuomenė. Tibetiečiai, atrodo, kovoja už laisvę.

* Standard automobilių fabrikuose Anglijoje sustreikavo 11.000 darbininkų dėl to, kad fabriko vadovybė įvedė naujas automatiškas mašinas, dėl ko darbininkų skaičius turi būti sumažintas. Automatų įvedimo problema svarstoma net parlamente ir specialios komisijos.

* Balandžio mėnesį iš Rytų Vokietijos į Vakarų Vokietiją perbėgo 16377 asmenys, daugiausia įvairūs komunistų partijos bei valdžios pareigūnai, mokytojai, ūkininkai ir darbininkai.

* Viena Amerikos firma jau stato specialų fabriką, kuriame bus gaminamos tarpkontinentalinės raketos, galinčios skristi 5000 mylių 15.000 mylių greičiu per valandą.

* Pragyvenimo išlaidos per pirmąjį šių metų ketvirtį Australijoje pakilo 1,2 procento.

* Dr. Gordon Murray, žymus Toronto (Kanada) chirurgas, pareiškė, kad medicinos mokslas jau visai netolimoj, ateity išspręs vėžio gydymo problemą.

* Patarnautojai viešbučio, kuriame buvo apsiestoje Chruščiovas ir Bulganinas Londone, pareiškė didelį nepasitenkinimą, kad už 14 dienų darbą tie "proletarai" jiems sumokėjo tik £47.6. Esą, Anglijos paprasti darbininkai nebūtų taip apsikaulinę.

* Grįžę iš Anglijos vizito į Rusiją Chruščiovas ir Bulganinas pareiškė, kad jie neturėję progos arčiau suėiti į santykius su liudium. Be abejonės, problema buvusi gana sunki, kada keli šimtai policijos turėjo juos kiekvienos kelionės metu lydėti. Kur ten liaudžiai priartėti...

Vizito Anglijoje rezultatai labai jau menki. Užmegsti tik artimesni "draugiškumo" ryšiai...

* Gegužės 10 dieną Australijos Federalinė vyriausybė paskelbė naują vidaus paskolą 30 mil. svarų sumoje. Mokama 5 procentai palūkanų.

* Australijos spauda pradėjo gana plačiai rašyti apie bolševikų varomą imigrantų tarpe akciją dėl grįžimo į okupuotas tėvynes. Oficialiai skelbiama, kad apie 80 rusų netrukus išplauks iš Adelaidės. Tačiau imigracijos ministeris pareiškė, kad rezultatai tos akcijos yra labai menki ir nekelti jokio susirūpinimo.

* Australijos vyriausybė pasiuntė per Londoną Sovietų Rusijos vyriausybei notą, prašydama išleisti išemigruoti šeimos narius tų imigrantų, kurie yra Australijoje. Atsakymas dar negautas.

Orlando
WINES
FOR ALL OCCASIONS

KAIP SUSITARTA SU ŠVEDAIS

(ELTA) — "Tiesos" Nr. 80 (56.IV.4) pranešimu, Švedija ir Sov. Sąjunga susitarė, jog "būtų pradėtos derybos dėl sureguliuojamo kai kurių tebesančių savitarpio pretenzijų, susijusių su Pabaltijo valstybių įėjimu į T. Sąjungą, sutinkamai su T. Sąjungos — Švedijos 1941 m. susitarimu. Artimiausioje ateityje į Maskvą atvyks iš Švedijos delegacija tokioms deryboms pradėti".

ŠVEDIJOJE ĮSIKŪRE PABALTIEČIAI NEBUS IŠDUODAMI

(ELTA) — Švedų laikraščiai 1956 m. balandžio 13 d. paskelbė oficialų pranešimą, kuriuo paneigia britų "Manchester Guardian" balandžio 9 d. samprotavimus, esą, Švedijoje įsikūrę pabaltiečiai gali jaustis nesaugiai. Švedų užs. reik. ministerija pabrėžia, jog tos rūšies būkštavimai esą nepagrįsti. Tai aiškiai matyti ir iš sutarto oficialaus komunikato. Susitarimu pažadėta nedaryti kliūčių "grįžti namo" tik tiems, kurie patys to norėtų — išvykti į Sov. Sąjungą.

IR LIETUVOJE "ŠALINA STALINO KULTŲ"

Iš viso Lietuvoje esą apie 300 Stalino paminklų bei kitokių atminų, kuriuos teks dabar "sutvarkyti". 1956 m. kovo 29 d. "Tiesa" pesispausdino iš maskvinės "Pravdos" straipsnį "Kodėl asmenybės kultas svetimas marksizmo-leninizmo dvasiai?", kuriame nurodyta: "su šaknimis išrauti asmenybės kulto atgyvenas iš teorinės ir praktinės veiklos yra vienas iš svarbiųjų partijos ir visų jos organizacijų užda-

vinių tam, kad būtų pašalinta bet kuri galimybė asmenybės kultui atgyti vienokia ar kitokia forma".

Bet kas atitaisys Stalino tikrosioms aukoms padarytas skriaudas? Juk nemaža net ir mokinių buvo į Sibirį išstremti tik už tai, kad pasiėmė iš Stalino, vienas kitas nupaišydavo prie jo paveiklo barzdą ir t. t. Dabar Stalino liaupsintojai okupuotoje Lietuvoje nežino, ką toliau daryti. Ypač sunkumų susidaro su Stalino "genialumą" liaupsinusiems vadovėliais, kuriuos reikia iš naujo pertaisyti. Susidaro stambios sumos, kurias ir vėl turės padengti engiamia lietuvių liaudis. Vos užėjus bolševikams, pav., Salomėja Nerai už Staliną šlovinančią "poemą" buvo sumokėta 60.000 litų. Bet dabar jau toji pati poema sviedžiama šiukšlių dėžėn...

* Julius Janonio 60 m. gimimo sukaktis atžymėta labai iškilmingai. Nutarta išleisti jo raštų naują leidimą, numatyta restauruoti namą Šiauliuose, Vytauto gatvė Nr. 87, kuriame Janonis gyveno 1913 m., ir jam pastatyti Biržuose paminklą.

* 1956 m. balandžio 11 d. per Vilniaus radiją buvo skaitomi Maironio eilėraščiai: Nuo Birutės kalno, Užmigo žemė, Minija, Eina garsas, Ant Dūkšės ežero, Už Raseinių ant Dubysos, Saulei tekant ir Uosis ir žmogus.

* 1956 m. balandžio 15 d. daug Kauno politechnikos instituto studentų buvo pasiūstę į Kauno HES "statybos talką". Ateityje tokias "talkas" bus pasiūstas po keletą tūkstančių Kauno jaunuolių.

ALTO VYKDOMOJO KOMITETO IR VLIKO PREZIDIUMO KOMUNIKATAS

Elta, 1956.IV.20. Alto Vykd. Komitetas ir Vliko Prezidiumas 1956.IV.15 d. Washingtone, D. C., paskelbė tokio turinio bendrą komunikatą:

1956 m. balandžio 12-15 dienomis Washingtone, D. C., susitiko pasitarti Alto Vykdomojo Komiteto: L. Šimutis, Dr. P. Grigaitis, M. Vaidyla, ALT Informacinio Centro vedėja M. Kižytė ir Vliko Prezidiumas: J. Matulionis, prof. J. Kaminskas ir H. Blazas.

Alto Vykd. Komiteto vicepirmininkas A. Olis, tarnybinių aplinkybių su laikytas Čikagoje, į pasitarimą atvykti negalėjęs.

Alto Vykdomasio Komitetas ir Vliko Prezidiumas pasikeitė informacijomis apie abiejų veiksmų nuveiktus, vykdomus ir planuojamus ateičiai konkrečius darbus Lietuvos laisvinimo ir kitose srityse.

Buvo aptartos iš abipusės informacijos kilusios problemos: a) Lietuvos laisvinimo akcijos suaktyvinimas Amerikos Jungtinėse Valstybėse per Altą; b) tos pat akcijos suaktyvinimas globaliniu mastu per Vliką, įtraukiant į bendras pastangas lietuvių išsivijimą visame pasaulyje; c) būdai palengvinti žmonėms okupuotoje Lietuvoje ir lietuviams tremtiniams Sibire; d) kontraktijos priemonės taip vadinamajai Michailovo "Sniego operacijai" ir kt.

Vliko Prezidiumas didžiai vertina Alto nuveiktus ir vykdomus darbus Lietuvai laisvinti, o taip pat dėkoja už nuolatinę moralinę ir medžiaginę paramą Vlikui.

Alto Vykdomasio Komitetas, smulkiau negu bet kada supažindintas su Vliko ir jo VTI atliktais, vykdomais ir ateičiai planuojamais darbais, po bendro pasitarimo dar labiau įsitikinęs, kad Vliko veikla turi būti stiprinama, pažada, kad, vykdydamas Alto 1955 m. lapkričio mėn. suvažiavimo New Yorke rezoliuciją, vykdys nutartąją moralinę ir medžiaginę paramą Vlikui.

Alto Vykdomasio Komitetas ir Vliko Prezidiumas reiškia viešą padėką visuomenei už moralinę ir medžiaginę paramą Lietuvos laisvinimo akcijai, kartu kviesdami dar daugiau dėtis savo darbu ir aukomis Lietuvai laisvinti.

Reiškiamą padėką lietuvių spaudai, rėmusiai Alto ir Vliko pastangas, o taip pat spauda prašoma ir ateityje Alto ir Vliko darbus vertinti konkrečiai ir informuoti visuomenę.

Leonardas Šimutis J. Matulionis
Alto Vykd. Komiteto Vliko
pirmininkas pirmininkas

JAV-bių KONGRESE APIE SOVIETŲ KALINIUS

Washington (LAIC) — Kongresmanas L. H. Smith patiekė savo pareiškimą Kongreso rekorduose apie raudonųjų kinų nežmonišumą, tarp kitko jis prisimena ir apie sovietų kalinimus ir žudymus. Kongresmanas sako, kad kalbant apie Bulgariją, reikia turėti galvoje, kad jis pastatytas atstovauti Sovietų valdžiai.

"Mažaisia — ir aš turiu duomenis — 38 milijonai pavergtų žmonių yra kalėjimuose Rusijoje ir satelitų kraštuose", sako Kongresmanas Smith. Čekoslovakija — 500.000 belaisvių stovyklose, Lietuva — 500.000 belaisvių stovyklose, Rytų Vokietija — 300.000 belaisvių stovyklose.

Ir dar tie nelaimingieji 20 milijonų, kurie buvo šaltakraujiškai likviduoti Ukrainoje dirbtinio didžiojo bado laikais.

Tyrinėja "Sniego" operaciją

New York (LAIC) — International Rescue Committee, amerikiečių organizacija, kuri rūpinasi pabėgėliais iš Sovietų vergijos, sudarė komitetą tyrinėti "Sniego operaciją". Komitetui pirmininkauja William J. Donovan, buvęs JAV-bių armijos OSS (Office of Strategic Service) viršininkas. Į komitetą įėjo ir du kiti nariai. Iš Komiteto tyrinėjimų spaudai pranešta, kad "Sniego operacijai" sovietai išleidžia daugiau, negu JAV visam pabėgėlių programos vykdymo rėmimui. "Sniego" operacijos vadovai vartoja visas priemones suvilioti tremtinius grįžti į tėvynes, žinomi net pagrobimo afktai.

Reikalauja išlaisvinti Pabaltijį

"Helsingin Sanomat", didžiausias Helsinkio dienraštis, paskelbė straipsnį, kuriame įrodinėja, kaip Stalinas 1939 m., net nepaskelbęs karo, užpuolė Suomiją ir kaip suomių tauta naršiai 3 mėnesius ir 13 dienų priešinosi žymiai stipresniam užpuolimui. Jos pagalbą sudarė nebent tik laisvojo Vakarų pasaulio simpatija, bet, deja, tų simpatijų neužteko Suomijos teisėms apsaugoti. Todėl Vakarų valstybės, gerai atsimindamos Stalino sąjungą su nacine Vokietija, ir dabar nenori tikėti jokiems Sovietų vadų gražiems žodžiams, bet reikalauja iš jų konkrečių žygių, kuriais būtų įrodyta gera valia. Tokie konkretūs žygiai turi būti parodyti tiek Suomijai, grąžinant atplėštas sritis, tiek ir Pabaltijo valstybėms, pažymi dienraštis. Tada Sovietų priešai šaltajame kare būtų priversti patikėti Sovietų gera valia ir nutilti.

Neigti lietuviškų namų reikalingumą — tolygu didžiutis savo menkysta.

IŠ SIBIRO GRĮŽTA DAUGIAU PALEIDŽIAMŲJŲ

LIKVIDUOJAMOS "STALININĖS DAR BO STOVYKLOS"?

E) Iš Klaipėdos krašto į Vak. Vokietiją yra grįžusi Schuschelių šeima ir eilė kitų. Ištrūkęs į Vakarų iš Sibiro vienas mūsų tautietis buvo su kitais vokiečių kariais apkaltintas, kad sudeginęs per karą kažkokią Sov. Sąjungoje vietovę. Visai jį ir jo draugus komunistai tardė, kankino, ir tie, norėdami, kad juos paliktų ramybėje, galų gale "prisipažino kalti". Už tai buvo nubauti 25 metus sunkiųjų darbų. Bet paskiau pasirodė, kad vokiečių armija tokios vietovės visai nebuvo užėmusi ir ji niekad nebuvo sudeginta. Nuteistiesiems bausmė ne tik buvo nepakeista, bet dar pridėta nauja — už tai, kad jie "suklaidino teismą, suteikdami apie save neteisingus duomenis..." Taip tam mūsų tautiečiui iš viso sudėta įvairių bausmių daugiau kaip 100 metų.

Grįžtantieji iš Sov. Sąjungos teigia, kad Stalino laikais įkurtosios darbo stovyklos dabar jau likviduojamos. Jose laikytieji daugiausia prievarta taip pat "kurdinami laisvai" — jie ir toliau turi dirbti nustatytuosius darbus. Prievarta įkurdintų, tariamai "laisvųjų gyventojų" buvo ir vokiečių. Iš jų atleisti ne tik vokiečiai, bet taip pat dailis vengrų, rumunų, čekų ir kitų tautybių žmonių, kurie pasiūsti į savo kilmės kraštus. Visa eilė vokiečių, kurių pilietybę sovietinės įstaigos ginčija, atleisti į šiaurės ar pietų Rytprūsius, o kai kurie — ir į Klaipėdos kraštą. Anksčiau tie vokiečiai, kurie buvo repatrijavę iš Pabaltijo kraštų ir pasisakę už vokiečių pilietybę arba jos negavę, turėjo kliūčių išvykti į Vokietiją — jų dažniausiai neišleisdavo. Bet dabar sovietai ir šiuo reikalu pamažu nusileidžia. Tuo būdu galės su savo šeimomis susijungti dar daugiau žmonių.

Šiuo metu Sov. Sąjungoje registruojami taip pat "neišaiškintos pilietybės vokiečiai, Volksdeutsche arba ir tokie, kuriems pilietybė buvo prievarta primesta. "Be pilietybės" asmenys, nors ir vokiečiai, iš Sov. Sąjungos neišleidžiami. Yra tarp jų tokių, kurie turi Sibire gyventi net nuo Pirmojo karo. Šiuo metu laukiama atvykstant civi-

lių vokiečių transporto iš Janisėjus sričių. Po viengitą parvyksta ir taip — bet daugiausia pavieniui. Maskva jau suteikia žinių ir apie mirusius ar pasigėndamus karus bei civilius. Tuo būdu tikimasi galutinai išryškėsiant ir maždaug 1 mil. karių likimą. Tikimasi, kad Sovietai galutinai atsisakys reikalavimo keisti galva į galvą sulaikytuosius ar esančius Sov. Sąjungoje vokiečius už jų tariamuosius piliečius, kurie esą "neišleidžiami iš Vokietijos grįžti namo". Tačiau pabaltiečių iš Sibiro nepaleidžiama tiek, kiek rašo užsienio spauda.

Jei likviduojamos iš Stalino laikų išsilikusios "darbo stovyklos" ar "darbo pataisos namai", tai dar nereiškia, jog būtų likviduojami ir "režimo lageriai", į kuriuos grūdami visi politiška nepatikimieji, visi sovietinės santvarkos priešai. Jos ir toliau paliekamos, jų niekas nelikviduoja, bet jose vokiečių veik nėra. Tokiuose "režimo lageriuose" uždarytieji turi atlikti jiems bolševikų teismų uždėtąsias bausmes. Kai kur ir "laisvai įkurdintieji", nesant pakankamai būstų ar bent žmoniškesnių patalpų, ir toliau pasilikę gyventi buvusiose darbo stovyklose, nors jų asmeninė laisvė šiek tiek padidėjo, kad ir nesumažėjus pačiai darbo prievolei. Bet dabar jie — turi dirbti jau kaip "laisvi piliečiai... Tenka tikėtis, jog grįžtantieji suteiks apie mūsų tautiečius Sibiro tremtyje ir apie ten "laisvai įkurdintuosius", kurie praktiškai negali iš nustatytojo rajono be leidimo išvykti kitur, dar daugiau žinių.

Paskiausiu metu tremtiniai, be džiuvos ir širdies ligų, Sibire ima daugiau sirgti vėžiu. Komunistų pareigūnai bėdą už šią negerovę taip pat mėgina versti amerikiečiams, aiškindami: — Kiek žmogaus atmintis neša, čia niekadados nėra buvę tokio maro... o dabar jį mums amerikiečiai atsiuntė...

Sibire turintieji įsikurti mūsų tautiečiai stengiasi kaip galėdami išsiversti. Jei trūksta kokių sėklų — parsisiunčia iš Lietuvos. Ypač jaučiama Sibire stoka bulvių. Uždarbiai — taip pat menki. Jei kas, pav., uždirba mėnesiui 600 rublių, o 100 rublių turi mokėti už

kambariuką, tai iš ko gyventi? Tačiau pasitaiko vienas kitas ir tokių, kurie, labai taupydami, susideda šiek tiek pinigų ir nusiperka lūšnelę.

Nemaža lietuvių mergaičių, ypač išstremtosios 1947-48 metais, atsigabeno drauge ir savo tautinius kostiumus. Tuos tautinius kostiumus kaip kokią brangenybę yra išsilaukusios ir ligi šiol. Didesnėmis progomis, per tautines šventes ar šiaip savųjų pasirodymus, stengiasi šokti tautinius šokius ir tautinius kostiumus pademonstruoti.

Taigi, iš Sov. Sąjungos — to tautų kalėjimo — grįžta ir vokiečiai, ir ruminai, ir vengrai, ir kiti. Bet kada išauš pavasaris mūsų tautiečiams, kurie išvykstančius į laisvę tegali palydėti tik ilgesio kupinomis akimis ir rankos paspaudimu? Kada jiems ir visai pavergtajai šaliai bus atitaisyta Stalino padarytoji skriauda?

D E M E S I O !
Neužmirškite švenčių progą įsigyti

Lietuviško krupniko (HONEY LIQUEUR) arba

DEGTINĖS

Slyvinė, Zubrovka, Pomeranz
Adelaidėje priimami užsakymai pristatymui į namus įvairių pobūvių progai ir daroma didelė nuolaida. Skambinti LU6335 nuo 5-7 val. pirm. — penkt., klausti Stan Liaksas.

Reikalaukite visuose hoteliuose tiksliai Ernstan Bottling Co. Ltd. su Amerikos ereliu ant etiketės.
Ernstan Bottling Co. Ltd.
2 Murray St., W. Mitcham, S. A.

SUTAUPYSITE PIRKdami TIK GERĄ PREKĘ
Pirkite batus bet kurioje firmos

EZYWALKIN Ltd.

K R A U T U V Ė J E

90, Rundle Street
Unley Road
Mount Gambier

Port Pirie
Port Lincoln
Port Adelaide

Hindmarsh
Hindley Street
Gouger Str.

Kiekvienos poros batų patvarumas garantuotas

NETIKIMA PADĖTIES PABALTIJY PALENGVĖJIMU

(E) Suomų "Uusi Suomi", paskelbęs iš Londono pranešimą apie tariamą Pabaltijo valstybių politinio statuso kitimą, betgi prideda reikšmingą komentarą, pažymėdamas, jog Pabaltijo pabėgėlių sferos Stockholme apie tokį dalyką dar nieko nežinojusios. Iš viso pabaltiečių pabėgėlių į tokius reiškinius žiūrima labai atsargiai ir santūriai. Greičiausiai tai esąs koks nors sovietinis propagandos triukas, kurio jiems prirėkė šaltajame kare, — pažiūrėti, kaip į tai bus reaguota ir kokios padarytos išvados. Jeigu iš tikro būtų norima vykdyti šios rūšies sovietinį planą Pabaltijo valstybėse, tai — bent formaliai — reikėtų žymų jų dabartinės padėties pakitimą, samprotąja laikraštis. Tuo būdu būtų mėginama anuliuoti 1940 m. rusų įvykdytą okupaciją ir įjungimą į Sov. Sąjungą, o Pabaltijo valstybės gautų formaliai stalininės 1936 metų Sovietų Sąjungos konstitucijoje pažymėtą teisę iš Sov. Sąjungos išstoti. Tačiau iš tikro tai nė kiek nepakeistų Pabaltijo valstybių faktinės padėties, nes komunistinė sistema, kontroliuojama Sovietų, veikty ir toliau. Sovietų karinė ir ūkinė įsrava ir toliau pasilikty, pastebima pabaltiečių pabėgėlių sluoksniuose, rašo "Uusi Suomi".

Apie tariamą Pabaltijo kraštų politinio statuso keitimą pranešė ir norvegų spauda. Oslo mieste leidžiamas "Norges Handelsog Sjøfarts Tidende" betgi pastebi, kad tokį pranešimą reikia priimti su labai dideliu atsargumu.

Štai vieno neseniai grįžusio į Vakarų žmogaus trumpai suglaustas gyvenimo kelias

— Per 10 metų Sovietų Sąjungoje pergyveno labai žiaurius laikus. Maskvos kalėjimai — Liubianka ir Liforto. Nuteisimas mirties bausme ir pakeitimas jos 25 metų ypatinga uždara koncentracijos stovykla. Vėliau — Vladimiro ir Kuibyševo kalėjimai. Išgabenimas į Magadaną, iš ten — grąžinimas į rytinį Sibirą: Taišetis-Bratskas. Po nepavykusio 1950 m. sukilimo ir bėgimo į Mongoliją netekimas vienos žiaunos ir raktikaulio sulaužymas, vėl nuteisimas, išgabenimas į šiaurinį Baikalą... Tai tik vieno žmogaus gyvenimo iškarpa. O kiek tokių iškarpų susidarytų iš viso? Kiek tekų prirašyti istorijū ir knygū iš viso?

Apie dabartinę padėtį Lietuvoje ir apie Sovietų Sąjungon ištremtus ir kalinamus lietuvius turis gerų informacijū, nes per 10 m. teko jų daug susitikti bei su jais drauge būti. Be to, iki 1953 m. vykę nuolatiniai trėmimai iš Lietuvos. Iki anų metų lietuvių tautos sistemingas bei apgalvotas naikinimas buvo varomas visu sparčiu. Gailisi, kad ten negalėjės vesti užrašū. Todėl daug ką pamiršęs, nors nemaža ir likę galvoje.

Vyties Sporto Klubu ruošiamas

BALIUS

įvyks š. m. gegužės 19 d.
223 Flinders Str., Flinders Hall,
Adelaide.

Pradžia 7.30 val. vak. Veiks bufetas ir gros geras orkestras.

Visus maloniai kviečiame atsilankyti.

Valdyba

Tuoju išgykite
PROSPER MERIMÉE NOVELĖ

LOKYS

Šioje novelėje žymusis prancūzų rašytojas pasakoja apie žemaitijos grafo šeimtos šeimos tragediją.

"Lokys" gaunamas "Australijos Lietuvis", 35 Cator St., Hindmarsh S.A. ir sekmadeniais prieš pamaldas ir po pamaldū lietuvių parapijos bažnyčios salėje.

Kaina 5 šilingai (siunčiant paštu 5/6).

Vokiečių Hamburge leidžiamas "Norddeutsche Nachrichten" š. m. balandžio 11 d. paskelbė savo bendradarbio W. Helanderio iš Helsinkio pranešimą, kuriame nurodoma, kad trijų Pabaltijo respublikų sostinėse partiniai sekretoriai pareikalauti savo pareigas pamažu perduoti "draugams latviams, lietuviams ir estams". Rygos, Talino ir Vilniaus įstaigų vadovai, jeigu jie yra rusai iš Sov. Sąjungos, turėsią grįžti atgal į Maskvą ir eitąsias pareigas perduoti vietinės kilmės komunistams. Minimojame pranešime toliau skelbiama, kad, "perdavus valdžią", Kremlius vėl galys grąžinti trims Pabaltijo valstybėms nepriklausomybę. Tačiau, patikrinus šį reikalą Rygoje, buvo patirta, kad Maskva davusi nurodymū visū trijų kraštū ūkinę struktūrą palikti nepakeistą. Vadinasi, negalvojama atšaukti nusavimus arba ūkininkus paleisti iš kolchozū. Visos tos priemonės aiškiai rodančios, kad Pabaltijū ir ateityje turės tvarkytis tik pagal rusū reikalavimus. Toliau dienraštis pavaizduoja, kaip Pabaltijo kraštai buvo susovietinti ir kokį vaidmenį gyventojū deportacijose į Sibirą turėjo Sierovas.

RUOŠIAMAS VASARŪJIMAS NORVEGIJOJE

Vasario mėnesio pabaigoje gimnaziją aplankė VCJM — Jaunū Vyrū Krikščioniū Sąjungos sekretorius Norvegijoje Nils Seim, parinkdamas šū mėtū vasarūjimū Norvegijoje šū kartą 15 gimnazijos mokiniū evangelikū.

Pernai vasarūjē 10 gimnazijos mokiniū paliko labai gerą ispūdį savo kuklumu, klusnumu ir darbštumu. P. Seim papasakojo, kaip pavyzdj, kad jis prašęs lietuviū berniukū nukirsti du medžius ir sutvarkyti kiemą, norėdamas už tai atlyginti. Berniukai tai tuojau labai gerai padarē ir tuojau pabėgē, ne tik nereikalaudami atlyginimo, bet norėdami jo išvengti.

Ir stovyklą lankiusiems svečiams lietuviukai patiko. Vienas švedū fabrikantas ta proga juos apdovanojo, o dabar, vykstant p. Seim į gimnaziją, jis prisiminē lietuviū vaikus ir įteikē p. Seim piniginę dovaną, už kurią visiems gimnazijos mokiniams buvo nupirka vaisiū ir saldumynū.

PLB HAMBURGO APYLINKĖS AUKA

Iš negausios ir neturtingos Hambur-

go apylinkės gimnazija gavo per apylinkės Šalpos Komisijos pirmininką p. J. Valcitiū DM 107,40 aukū gimnazijai išlaikyti, kurias sudėjo tos apylinkės lietuviū būrelis, aukodamas palyginti jų sąlygomis žymias sumas.

IŠ PLLS "AUŠROS" TUNTO VEIKLOS

Minėdamas Vasario šešioliktają, PLLS "Aušros" Tuntas surengē iškilmingą sueigą. Šia proga 20 skautū kandidatū davē įžodj. Juos širdingai pasveikino Vokietijos rajono vadeiva sktn. Venslauskas, katalikū dvasios vadovas kun. dr. Petraitis ir evangelikū dvasios vadovas kun. Šimukėnas.

Vasario 24 d. "Aušros" Tunto skautės buvo pakviestos į amerikiečių skautiū surengtą tarptautinį bendradarbiavimo susitikimą. Susitikimas įvyko Mannheim-Kaefenthal naujose amerikiečių gimnazijos patalpose. Jame dalyvavo amerikietės, vokiečių skautės ir apie 60 lietuviū skautiū. Turiningoje programoje ir mūsų skautės tautiniais šokiais bei lietuviškomis liudies dainomis žiūrovams paliko gilū ispūdį. Skautiū vadovē p. Motgabienē įteikē amerikiečių vyr. skautininkei Mrs. Hahn skautiū gražiai nucaustą tautinę juostą.

Gegužės mėnesj amerikietės skautės pažadėjo atvykti į Vasario 16 Gimnaziją ir dalyvauti "Aušros" Tunto rengiamam laužē.

PLLS "Aušros" Tuntas ruošiasi vasaros stovyklai. Stovykla numatoma pravesti prie Bad Duerkheimo, netoli Kaiserlauterno. Tai bus Vokietijos rajono vasaros stovykla, į kurią suvažiuos visi Vokietijoje gyvenantieji skautai.

GIMNAZIJA AUKŠČIAUSIOJE VOKIETIJOS KREPŠINIO KLASEJE

Kovo 4 d. gimnazijos rinktinē susitiko su ATC Kassel krepšinio komanda lemiamoms rungtynėms dėl įkopi-mo į aukščiausią Vokietijos krepšinio lygą. Rungtynės įvyko Wetzlar, vietinio klubo naujoje, puikioje halėje.

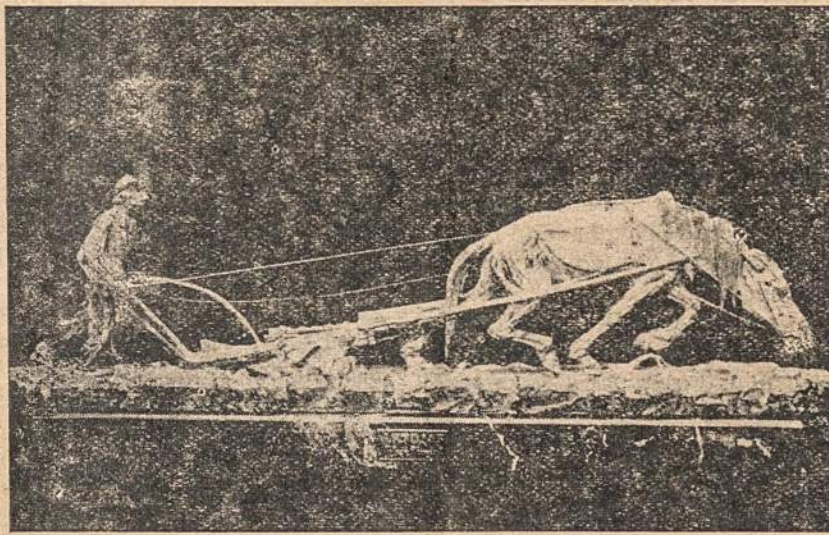
Gimnazijos rinktinē neturėjo progos šioms rungtynėms pasiruošti, nes žiemos metu negalėjo pasinaudoti savo aikštele, o apylinkėje nėra tinkamos halės. Be to, šion kovoj turėjo stoti su beveik nauju rinktinės sąstatu, kuris kėlē abejoniū dėl rungtyniū sėkmės. Paaiškėjus, kad TSG Darmstadt po sunkios ir įtemptos kovos nugalėjo Kasselį labai nedideliu skirtumu, vienete jautėsi nervuotumas.

Prasidėjus rungtynėms, paaiškėjo, kad ir perilga pertrauka bei naujas sąstatas nesudarys kliūčių laimėjimui. Didele sparta ir tiksliais metimais gimnazija paėmē žaidimą į savo rankas ir kėlinj užbaigē užtikrintai 44:21. Antrame kėlinyje panašus vaizdas. Vasario 16 Gimnazija šias lemiamas rungtynes laimėjo 83:37.

Šiuo laimėjimu gimnazija įkopē į aukščiausiąją Vokietijos krepšinio lygą ir ateinančiais metais turės progos varžytis dėl Vokietijos krepšinio nugalėtojo vardo.

NORVEGAJ APJE VTSTRIO 16 GIMNAZIJA

E) Jeigu Vasario 16 gimnaziją ir joje mokslus einantj lietuviū jaunimą šiltai atsiliepiama net ir norvegū spaudoje. Norvegū dienraštis "Vart Land" Nils Seim paskelbē pranešimą "Apie tuos, kurie gyvena iš aukū". Autorius rašo, kad jį Vasario 16 gimnazijos mokytojai ir mokiniai sutiko labai šiltai. Tokio sutikimo jis sakosi niekad neužmiršiąs. Kai tik jo automobilis įvažiavo į pilies kiemą, iš visū pusių pasipylē mokinukai, kurie šypsodamiesi jį sveikino. Jų valgis buvęs puikus. Vakare teko demonstruoti spalvotą filmą apie Norvegiją. Po jos taip buvo plojama, jog autorius sakėsi tokio plojimo dar niekad nebebuvo girdėjęs. Per savo tartą žodj autorius pastebėjo, jog visa Norvegija linki, kad trys Pabaltijo kraštai vėl atgautū savo nepriklausomybę. Tie jo žodžiai sukėlē tokj susižavėjimą, kaip gegužės 17 d., minint Norvegijos nepriklausomybės šventę. Vienas autoriaus draugas apmokėjęs jo kelionę į gimnaziją, taip pat paskyrē reikalingą pinigū sumą mokiniams pavaišinti ir surošti jų šventei. Su nedideliu autobusu visi nukeliavo už 9 km, prisipirko apelsinū, šokolado, bananū ir t. t. Mokinukai dainavo lietuviškas dainas, o ir pats autorius jautėsi nepaprastai laimingas, galėdamas suteikti jiems tiek džiaugsmo.

Zikaras

Artojas

MAN TŲ NAMŲ NEREIKIA

Adelaidės Lietuviū Sąjungos talkininkai, kurie šiuo metu eina nuo lietuviū prie lietuviū, kad apjungtū visus Lietuviū Namū akcijoje, kartais išgirsta:

— Man tų namū nereikia!

Nereikia jų nei Antanui, nei Agotai. Nereikia jų nei Tamošui, nei Teresei. Tačiau vis dėlto yra "kažkas", kam tie Lietuviū Namai labai reikalingi, kam jie yra tiesiog gyvybės ar mirties klausimas. O tas "kažkas" negali tilpti atskiruose asmenyse ar asmenų grupėse. Tas "kažkas" yra virš mūsų visū, yra mumyse ir su mumis. Tai pareiga savam kraštui, tai būtinybē išlikti lietuviū.

Jeigu šiandien mes išdrįstame pasakyti, kad mums nereikalingas lietuviškumo saugojimo židinys, tai rytoj, gal būt, mes išdrįsime pasakyti, kad mums nereikia Lietuvos!

Tremtis iš mūsų daug ką išvogē. Ji apiplėšē mus, apnuogino. Organizuo-dami savą lietuviškumo židinį, mes turime progos įrodyti mūsų priešams ir mūsų draugams, kad tremtis, vis dėlto, neišplėšē iš mūsų Tėvynės meilės, kad neprivertē ir neprivers pamiršti krašto, kuris suteikē mums gyvybę ir mus išaugino.

Tiesa, be Lietuviū Namū mes galėtume gyventi, nenumirtume. Tačiau išlikdami fiziškai gyvi, mes mirtume dvasiškai. Mes patys užpūstume ir tą silpną lietuviškumo ugnelę, kuri dar blykčioja mūsų vaikū širdyse.

Sudarome gausiā ir, palyginti, ekonomiškai pajėgią lietuviū koloniją Adelaidėje. Iš finansinės pusės žiūrint, Lietuviū Namū įsigijimo klausimas nesudarytū kėblumū. Sunkumai glūdi lietuviškume ir lietuviškū reikalū supratime.

Tuo laiku, kai vergiją velkančioj Lietuvoj kiekvienas doras lietuvis gyvybe ir krauju kovoja už lietuviškumo išsaugojimą, mes gi, vartydamiesi kaip inkstai taukuose, pradėdami klūpčioti prieš svarą. Nejučiom jis tampa garbinamuoj stabu. Tas svaras juk gali prie naujū mūsų namū atstumti naują automobilį, jis gali kilimais iškloti mūsų kambarius. Kai svarus ženklinančiom skaitlinėm bus prirašytos mūsų banko knygutės, mes naudosime jas maldaknygiū vietoj ir melsimės iš jų kas vakarą, kas rytą. Tačiau ar pagalvojame, kuo mes patys pavirsime tada?

Lietuviū Namū akcija nesikėsina į naujus automobilius. Ji nereikalauja atsisakyti kilimū. Ši kilni ir didinga akcija nėra ir nebus našta atskiram mūsų kolonijos nariui. Paskirdamas kelis svarus bendrū lietuviškū namū, lietuviškumo židinio, reikalams, nė vienas nebus verčiamas keisti savo ekonominio gyvenimo planū. Iš kitos gi pusės, ši nedidelė piniginė parama Lietuviū Namams duos kiekvienam pagrįstos progos didžiuotis lietuviškumo tvirtove.

Lietuviū Namai juk bus visū lietuviū nuosavybē. Čia visu išdidumu bus galima pajusti lietuviškos gyvybės pulsą. Čia skambės laisva lietuviška daina. Čia jaunimas, pagal Himno žodžius, iš praetities stiprybės semsis ir rengsis ateitiems žygiams, nuženklintiems vienu vieninteliu tikslu: *Tau, brangioji Lietuva, mūsų Tėvyne!*

Lietuviū Sąjungos Valdyba giliausiai įsitikinus, kad visi taurūs lietuviai parems Lietuviū Namū įsigijimo akciją. Juo greičiau, juo geriau. Bendros pastangos — bendri Lietuviū Namai! O virš jų — Lietuvos trispalvė.

LIETUVIŲ SĄJUNGOS VALDYBA

Redaguoja O. A. Pridotkaitė

GRAŽIAUSIAS ŽODIS

Kadaise vienas poetas rašė: Kai manęs kas prašo pasakyti gražiausią žmonių kalboje žodį, kuris reikštų begalinę meilę, pasišventimą, savęs atsižadėjimą ir užmiršimą, aš parašau *m o t i n o s* vardą.

Šiandien, švęsdami Motinos Dieną, turbūt visi prisiminsime tuos poeto žodžius. Iš tiesų, ar yra gražesnis ir prasmingesnis žodis už *MOTINĄ*? Jis sako viską: jis išreiškia tuos jausmus, kuriuos žmonės daugiausiai vertina ir kuriuos galima rasti tik pas motiną.

Motinos šventę dabar švenčia visas kultūringas pasaulis. Kai kurios šventės, metams bėgant, nublunksta, nebent žibėjimo, pasidaro kasdieniškos, daugiau vaikų šventės negu suaugusiųjų. Su Motinos švente yra priešingai. Tos šventės prasnę jaučia daugiau suaugę, o ne vaikai. Nors vaikas instinktyviai, nesuprasdamas, jaučia, kad motina jam visų reikalingiausia, bet motinos vargus ir jos uždavinio didumą pilnai pajęgia suprasti tik suaugę žmogus. Kai žmogus pats pajunta kietą gyvenimo našta, kai nebentka šiltos, globojančios motinos rankos, kai nebemato motinos viską žinančių ir viską suprantančių akių, tuomet tik jis supranta, kas jam buvo motina.

Motinos vieta gyvenime yra ypatinga ir vienintelė. Ji yra tiltas tarp gyvybės ir mirties, ji pratęsia gyvenimą

vis nesibaigiančia grandine. Ji ne tik duoda gyvybę, bet ją ir formuoja. Kaip skulptoriaus rankose molis ar akmuo pasidaro minkšta medžiaga, iš kurios jis gali nulipdyti ar nukalti ką nori, taip motinos rankose kūdikis yra vaškas. Jo sieloje, kaip vaške, motina įbrėžia neišdildomus bruožus, kurie lieka vaikui visam gyvenimui. Suaugusiam žmogui jokie universitetai ir mokslo knygos neduoda tiek daug, kiek vaikui kūdikystės metais duoda gera motina.

Motina užima ypatingą vietą kūdikio pasaulyje. Motina nėra tik kūdikio maitintoja ir prižiūrėtoja. Apie motiną sukasi vaiko mažas pasaulis. Motina yra vaiko dalis. Kai motina iš mūsų gyvenimo išnyksta, pasidaro tuštuma, kurios negali užpildyti jokis kitas žmogus. Su motinos mirtimi miršta meilė, nažinanti savanaudiškumo, miršta pasiaukojimas, neturintis ribų, miršta širdis, kuri plaka kitiems — savo vaikams.

Motinos meilė nežino ribos ir nežino kainos. Motina neklausia, ką už savo meilę vaikams gaus. Motinai atpildas yra ne vaikų dovanos, bet jų meilė jai ir žinojimas, kad jie išaugo dori ir teisingi žmonės.

Tebūnie tad Motinos Diena džiaugsmo diena visom motinom, per kurią jos pajustų šiltą vaikų širdį ir pagarbą už motiniškus vargus. K.

MALONIOS SKAITYTOJOS IR BENDRADARBĖS!

Sustabdžius "Australijos Lietuvio leidimą tuo pačiu nelieka ir mūsų skyrelio, kuriame galėdavome pasisakyti mums rūpimais klausimais. Gaila, tačiau manome, kad kiti laikraščiai neatsisakys paskirti kampelei moterims.

Naudodamasi šia paskutine proga, nuoširėžiai dėkoju visoms bendradarbėms, kurios padėjo šį skyrelį užpildyti, o taip pat ir skaitytojoms, kurių moraline parama ir patarimais nekartą teko pasinaudoti.

Redaktorė

BENT KARTĄ ŽODIS TĖVAMS

Kalbant apie šeimą ir auklėjimą, vis kažkaip dėmesys nukrypsta į vaiką ir motiną, tartum tėvas nei šeimose nei auklėjimo sistemoje neegzistuoja. Tiesą sakant, beveik taip ir yra. Šiais laikais tėvas yra tiek užimtas duonpelnyste, turtakalyste, rūpesčiu prasiveržti aukščiau, pagaliau, visuomenine, politine, ar dar kitokia veikla, kad šeimoje jis tėra tik svečias. Dažnai jis savo šeimai labai sunkiai dirba, tačiau jis savąja šeima negyvena. Tačiau dažnai imasi tėvo pareigų: mokyti savo sūnus vyriškumo. Tačiau žodžiai mažai reikšmingi be gyvo pavyzdžio, kuriuo kaip tik turėtų būti pats tėvas. Sūnams jis yra tuo, kuo jie patys turėtų tapti. Dukterims jis yra pavyzdys, pagal kurį jos susidaro vyriškumo vaizdą, dažnai galintį turėti didelės reikšmės jų vėlesniaje gyvenime. Deja, daugelis tėvų užmiršta, arba neturi nei laiko nei valios pagalvoti, kad jų vaikai yra ne tik fizinės, bet ir dvasinės būtybės. Arba šis opus klausimas išsprendžiamas labai jau paprastai: aš jus visus aprūpinu duona, o tu, mama, vaikus auklėk. Deja, kaip kartais nepakanka šeimai vieno tėvo uždarbio ir duonpelnyste tenka susirūpinti motinai, taip dar dažniau auklėjime nepakanka vienos motinos pastangų, ypač auklėjant sūnus. Visapusiškam vaiko dvasios išsivystymui reikalinga ne tik motiniškos meilės šiluma, bet ir tėviškos dvasios vyriškumas. Net ir kieto, vyriško charakterio motinos pavyzdys vistiek bus moteriškas, ne vyriškas.

Tėvo pasyvumas ar nuošalumas jaunoje sieloje palieka neužpildytą tuštumą. Vaikas dažnai pasijunta atstumtas ir apleistas, kai tėvas, būdamas per daug užimtas ar pavargęs, atsisako su juo bendrauti. O vaikas to bedravimo ilgisi ir ieško. Jis mėgsta su tėvu protingai, kaip visi

žmonės, pasikalbėti, laukia iš jo absoliučiai teisingų informacijų ir sprendimų visais klausimais (taip mano tėtė pasakė), mėgsta, kad tėvai atsakytų į jų klausimus taip pat tiesiai ir paprastai kaip ir jie paklausia. Jei vaikai visai atstumiami, ar lakoniški atsakymai jų nepatenkina, nėra abejonės, kad informacijų kur nors kitur ieškos ir dažniausiai jų gaus iš visiška netinkamų šaltinių. Negana to, tėvai bus praradę draugišką ir artimą ryšį su savo vaikais. Jei vieną gražią dieną tėvai pastebi, kad jau nebepasiekia savo vaiko dvasios, labai galimas dalykas, kad vaikas jau anksčiau nepasiekė tėvų dvasios. Tarp tėvų ir vaikų atsiveria plyšys, vieni nuo kitų tolsta, vieni kitiems svetimėja.

Neseniai skaičiau anglišką spaudą, kaip vieno visais atžvilgiais padoraus ir pasifurčio žmogaus šešiolikmetis sūnus staiga pasirodė esąs "nusiakaltėliu": jis apsigovė, o viena aukštesnės mokyklos mergaitė buvo belaukianti kūdikio. "Ir kaip jis iki to priėjo?" — skundėsi pritenktas tėvas. "Mes jį siuntėme į geriausias mokyklas, mes jam viską davėm!" — "Taip, viską, — atsakė jo draugas, — išskyrus save. Juk jis jūsų, galima sakyti, nepažįsta. Tuo tarpu, kai jūs visą savo laiką skyrėte pinigų gamybai, jūsų sūnus gyveno tolimoje mokykloje. Tėvo pareiga yra išmokyti sūnus tapti vyrais ir žmonėmis. To jūs neišmokysite retkarčiais parašdami jam laišką, skirdami jam nemažas sumas, ar dovanodami automobiliu."

Jau Seneka, kalbėdamas apie filosofiją, pabrėžė, kad filosofas turi gyventi taip, kaip jis kalba, nes filosofija turi remtis darbais, o ne žodžiais, ar minčių paradavimu. Šie žodžiai tuo labiau tinka auklėjimui.

A. Šilienė (Darb.)

GELTONOS PURIENOS

MOTINOS DIENA!

Nedidelė geležinkelio stotelė, kaip grybas, prisiglausdusi miško pakrašty, atrodė tuščia. Tik išdykęs pavasario vėjelis, lengvai supdamasis medžių šakose, žaidė jų jaunais ir gležnučiais lapeliais. Toli, nuo miško pusės, lyg gražiausia muzika, sklido paukštelių giesmės. Taip gera ir gražu buvo pavasario gamtoje, jog sunku sėdėti kambaryje ir, atvėrus plačiai langus, rodos, lauki žmogus, kad vėjelis, lyg išdykęs vaikutis, čia atlėkęs suveltų plaukus. Ten, stoties raštiniėje, sėdėjo jaunas vyras ir mieguistai barškino pirštais į stalą, buvo nepatenkintas, kad negali išeiti į laukus ir grožėtis pavasariu. Sučiurkęs telefonas pažadino iš svajonių, ir jis, lyg pykdamas ant visų, garsiai su kažkuo kalbėjosi. Ir vėl traukinys gerokai vėluoja, nėra tvarkos niekur, mat, karas, teisinasi kiekvienas. Karas — miršta žmonės, griūna miestai... o pavasaris pilnu tempu žengia pirmyn...

Stotelėje buvo vienintelis keleivis, kuris laukė pasivėlavusio traukinio. Tai senyvo amžiaus moteris. Nepuošė jos gražūs drabužiai, o dėvėjo namuose austu sijoną, ir balta skarelė puošė jos pražilusią galvą. Susirūpinusiu veidu ji atrodė, lyg niekas negalėtų jos paguosti, net pavasario šiais metais ji nematė, ir nesidžiaugė paukštelių giesmėmis, tik liūdno akys žvelgė tolyn, kur debesėlis, lyg laivas plaukė padangėmis. Visos jos mintys buvo pas sergantį sūnų, kuris Vilniaus ligoninėje kankinosi skausmuose vienas tarp svetimųjų. Dar užvakar gavo ji laišką iš Vilniaus, ir su plakančia širdimi bėgo pas kaimynus, kad perskaitytų jai, ką Staselis rašo. Bet ir jie negalėjo jai padėti, nes laiškas buvo rašytas svetima kalba, todėl senutė dar daugiau nuliūdo ir susirūpino. Gerai, kad kunigėlis mokėjo vokiškai, ir jis jai tą liūdną žinią pranešė, kad Stasys esąs sužeistas fronte ir atvežtas Vilniui, kur laukia savo motulės ligoninėje. Nuleido motinėle rankas, nes širdis jautė, kad kažkas baisaus sūnų ištiko, kad prašosi jos pamatyti.

Nors niekad nebuvo dideliame mieste buvusi, niekad traukiniu nevažiavusi, bet nutarė važiuoti pas sūnų. Kunigas parašė laišką savo pažįstamiems Vilniui, prašydamas, kad jie ten pagelbėtų senutei ir ją paglobotų. Suraminęs ją geru žodžiu ir palaiminęs kelionė, išleido. Pažinojo jis ir Stasį, tą jauną ir linksmą vaiką, kuris ir be tėvo, našlaitis būdamas, mokslus išėjo ir globojo savo mylimą motulę.

Ir dabar, laukdama traukinio, ji mintimis lėkė pas savo vaiką, rodos, matė jį, kenčiantį skausmus ir jos vardą minintį. O buvo toks linksmas, visur pirmas, kaip vėjas siausdavo. Atsimena jį motina, kai išleisdavo miestą, mokslui prasidėjus, atsimena, — kai grįžtantį sutikdavo. O aną rudenį

ir nesulaukė, tik laiškeli trumpą parašė, kad esąs toli rytuose, prie kažkio ežero, esąs kareivis ir kariaujgs už ją, už giedresnį rytojų...

Atsimena senutė jo laiškeliu, rašytus iš fronto, kuriuose tokiais gražiais vardais ją vadino, ir rodos, girdi jo balsą:

"Mama, nors toli būdamas, žinau, kad Tu esi čia savo mintimis, kad savo malda saugoji mane nuo priešo kulkos. Žinau, kad vakarui atėjus, Tu žiūri į mano paveikslą, ir man gera, kad aš turiu Tave, mama! Tavo veidas lydi mane apkasuose, Tavo veidą matau žvaigždžių spindėjime... Ak, mama, kai aš sugrįšiu, tai vėl skambės daina laukuose, vėl eisiu paskui žagrę, bet Tu, nesijuoksi, kad neprityres artojas aš esu? Kai aš sugrįšiu, nuvešiu Tave, Mamyt, į Vilnių ir abu suklupsime prie Aušros Vartų, aplankysime visas bažnyčias ten".

Nesiskundė jis, kad šalta apkasuose, kad reikia ir naktimis nemiegoti, kad pavojuje kas dieną. Nesakė jis, kad jo svajonės, gal niekad neišsipildys, kad liūdna jam ir baisu...

Džiaugė senutė sūnaus laiškais, bet drebėjo širdis, kai tik išgirdavo lėktuvus padangėje užiant. Tas užimas jai priminė karą ir jos sūnų apkasuose, karą ir mirtį...

Ak, kaip jis savo motinėle mokėjo raminti, kokiais gražiais vardais jis ją vadino, lyg ji būtų kokia karalienė, o ne jo senutė, paprasta kaimo moterėlė. Ir džiaugsmo ašarom žibant akyse, ji dėkojo Visagaliui už malones ir prašė saugoti ir globoti jos Staselį...

Ilgas ir juodas traukinys, lyg pavargęs elgeta, atvažiavęs prižadino senutė iš svajonių. Linksmas ir malonaus veido traukinio palydovas padėjo senutei įlipti į vagoną. Ir traukiniui garsiai sušvilpus, senutė krūptelėjo, lyg prisiminus savo kelionės tikslą. Aplink ją žmonės šūkavo ir kalbėjo, bet ji, lyg sapne, nematė jų ir negirdėjo. Akyse matė savo sūnų, dar mažą berniuką, kai jis pradėjo eiti mokyklon. Atsimena ji, kai Motinos Dienoje jis ją taip pasveikino, lyg būtų koks kunigėlis ar iš miesto ponaitis. Atnešė jis jai geltoną purienų pilną glėbį ir, turbūt, mokytojos išmokytas, taip jai pasakė:

"Tau visos gėlės, mamyte miela, Jos tokios gražios, Kaip Tavo siela!"

Apsiverkė senutė džiaugsmo ašaromis, ir savo širdyje pasizadėjo leisti mokslam Staselį, kad ir kažin kas būtų. Nors sunku buvo, nors ir nevalgiusi dažnai, viską siuntė savo sūnui į miestą. Ir neapvylyė jis motinos savo, mokinos ir stengė, nebuvo vėjavais ir baigė gimnaziją. O tais metais atsiuntė jis gražų paveikslą su Aušros Vartų Marija ir taip užrašęs:

"Už vargus, mamyte miela,

Už skausmus ką padariau.

(Tąsa 5 psl.)

NE VISUOMET PINIGAI ATNEŠA LAIMĘ

1933 m. lapkričio mėn. Europos spauda plačiai skelbė žinią, kad Prancūzijoje vienas kirpėjas iš Tarascon, Bonhoure, pirmą kartą savo gyvenime pirkė valstybinės loterijos bilietą ir laimėjo aukščiausią laimikį — 5 milijonus frankų. Pagal dabartinį kursą tas laimikis būtų lygus 150 milijonų frankų.

Už šią laimę kirpėjas Bonhoure buvo dalinai dėkingas ir savo padėjėjui, nes padėjėjas, jo pavestas, nupirko jam tą laimingą loterijos bilietą. Taigi po laimėjimo Bonhoure už tokį pasitarimą atidavė padėjėjui savo kirpyklą su visais įrengimais, o pats išėjo gyventi taip, kaip pridera milijonieriui.

Tuo metu tos laimingos loterijos bilietas Nr. 18414 padarė Bonhoure garsiausiu žmogumi visoje Prancūzijoje. Per paskutinius 10 metų buvęs kirpėjas gyveno išgytoje senoviškoje prabangioje pilyje, pajūryje, važinė-

jo liuksusiniu limuzinu ir be jokio rūpesčio leido pinigus. Bet po karo pastebėjo, kad jo pinigai banke beveik pasibaigė. Tuomet jis griebėsi savo rezidencijoje gaminti vyną. Tačiau gaunamo metams 600 hektolitru vyno pajamos negalėjo padengti pilies išlaikymo ir kitų būtinų išlaidų. Pirmiausia, teko savo liuksusinį auto pakeisti į arkliais traukiamą bričekelę, o vėliau ir pačią pilį parduoti.

Pardavęs pilį Bonhoure apsigyveno paprastame butelyje Tarascone ir jau plačiai aprašinėjamas prancūzų spaudoje, nes Bonhoure vedė tokią pat vienišą ir neturingą našlę Curteux, kuri yra tik metais už jį vyresnė.

Po vestuvių Bonhoure laikraštinių paklaustas pareiškė, kad jis tik dabar įsitinko, kad pinigai jam jokios laimės neatnešė, ir pridūrė, kad jis niekad nebuvo toks laimingas, kaip dabar.

P. S. (Darbininkas)

JUOZAS ALMIS JURAGIS

SKUNDAS

Aš be džiaugsmo saulę šviesią
Ankstų rytą sutinku,
Ves mane ji be pavėsio
Skausmingos dienos taku.

Ilgesys gyvens pabudęs
Širdies ritmo plakime.
O keliausiu aš nuliūdęs
Vis nedraugiška žeme.

Kai gimtų pastogių vėlės
Mane pašaukia vardu,
Į tylios tamsos šešėlius
Savo sielvartą dedu.

Tik naktis manė užstoja,
Kai nebeturiu jėgų — — —
Židiny ugnis liepsnoja,
O aš nuovargiu degu.

O liepsnele, kad galėtum
Gint nuo ryto, nuo dienos!
Laimė perdega iš lėto
Parašyta pelenuos...

ŽIOGELIAI

O čirškėkit, žiogeliai, maži,
Grokit savo smukeliais mažais.
Greit ruduo jau lapus nudažys
Ir šalna trapius žiedus sužeis.

Kada rankose vėjų mirtinai žemė liūs,
Lyg benamio širdis kruvina,
O žiogeliai maži, kur dainuosite jūs,
Kas gėrėsis dar jūsų daina?

Be pastogės šiltos, be namų
Būsit jūs pakeleiviai menki — — —
Sėji džiaugsmą auksinių dienų,
O nelaimių pasėlį renki.

Bet kol žemę žiauriai šalna,
O jums širdis kol skausmas sužeis
Čirškėkit, žiogeliai, nors ruduo, nors
[vėlai —
Grokit savo smukeliais mažais.

GELTONOS PURIENOS

(Tąsa iš 4 psl.)

Aš norėčiau, kad dienele
Būtų visos, visos tau!
Visos dienos, visos šventės
Tik mamytei mylimai!
Tiktai tau, mamyt, gyventi
Aš norėčiau taip gražiai!...

Ar benorėjo geresnio atpildo Motinos širdis? Ji tik dėkojo Dievui už malones ir dar labiau mylėjo savo sūnų. Tie gražūs ir nuoširdūs žodžiai, tos paprastos lankoje surinktos purienos pradžiugindavo motinos širdį daugiau, negu brangiausias dovanos.

Atvažiuavus į Vilnių senutė nustebė pamačiusi tiek daug žmonių, lyg atlaiduose. Nustebė pamačiusi tiek daug kareivių, žaliai apsirengusių, lyg miško medžiai jie vaikščiojo ir kažko laukė. Stebėjosi ji didžiuliais pastatais, gražiomis gatvėmis, ir netikėjo, kad ji savo kojomis senelio Gedimino mieste vaikščioja. Stebėjosi jos akys, matydamos tiek daug nematytų vaizdų, o širdyje dėkojo Dievui, kad galės suklipti Aušros Vartuose ir padėkoti už malones ir paprašyti sūnui palaimos. Ilgai ji klausinėjo praeivių adreso tų žmonių, kurie galės jai padėti Staselį surasti. Vieni kraipė galvas, kiti nežinojo kur, o dar kiti nesuprato, ko nori žilaplaukė senutė. Pavargusi ir be vilties ji dar užkalbino jauną merginą. "O gal ji ir suprast, su kasom ilgom, tikrai bus lietuvaitė", — mąstė senutė. Užkalbinta, paėmė rodomą laišką, ir perskaičiusi nustebė, o paskui maloniai nusišypsojo senutei į veidą. Ji pažinojo tuos žmones labai gerai, kurių senutė ieškojo, nes tai buvo jos tėvelių pavardė ir adresas. Senutė nežinojo kokiais žodžiais dėkoti sutiktai mergaitei ir ašaros sužibo akyse. "Ar tik nebus Dangus stebuklą jai parodęs šventame mieste?" — mąstė ji viena. Mergaitei pagailo tos vargšės senutės, kuri savo išvaizda, atrodė, lyg būtų pamačiusi šventąjį. Nors jauna dar buvo, bet mylėjo ir suprato senus žmones ir mokėjo juos pralinksminti. Ji pasakė senutei, kad visi apsisiverkia džiaugsmo ašaromis pamatę Vilnių. Papasakojo jai, kad ir ji pati prieš keletą metų ašarojo ir netikėjo, kad čia tikrai tas, mūsų visų numylėtas ir išgarbintas prabočių miestas. Ji pasakojo senutei, kad visų pirmiausiai reikia aplankyti Aušros Vartus, o tada tik kiti reikalai, nesvarbu, kokie jie būtų.

Ar galėjo senutė apsaityti savo laimę, ar galėjo ji surasti žodžių, kuriais galėtų prakalbėti į Aušros Vartų Mariją?

Ji sukniubusi ant gatvės grindinio savo ašaromis kaip perlais dėkojo už viską ir be žodžių meldė sūnui laimės ir gerovės.

Ar ji buvo kada laimingesnė?

Ar neišsipildė sūnaus pažadas atvežti ją į Vilnių?

Tik kitą dieną motina aplankė savo sūnų ligoninėje, nes ligonė ilga ir pergyvenimai ją visai nuvargino, kad susitikimas su Staselium būtų jau per daug senutės širdžiai. Didžiulis ligoninės pastatas, apaugęs senomis liepomis, darė raminantį vaizdą. Tik il-

gi koridoriai su šimtais durų, už kurių dejavo sužeisti kariai, nedarė gero įspūdžio. Senutė stipriau įsikabino merginos rankos, lyg nepasitikėdama savo jėgomis. Koridoriumi pirmyn ir atgal bėgiojo seselės, baltos kaip angelai. Rimiti ir susirūpinusiais veidais, jau pražilusiais plaukais, ėjo daktarai. Vaikštinėjo kariai, kuriems jau buvo leista palikti lovas. Balti jų veidai liūdino, kad daug iškentėjo, o pilnos pasiryžimo akys lyg sakė, kad jie nugalės viską ir gyvenimas vėl bus gražus.

Senutė sekė akimis kiekvieną, ieškodama savo sūnaus ir pamačiusi jauną vyrą viena koja, — aiktelėjo, lyg jai skaudėtų. Kareivis nusišypsojo ir svetima kalba pasakė, kad jis esąs dar vienas iš laimingųjų. Po geros valandėlės senutė gavo leidimą savo sūnų pamatyti. Nors mergina mandagiai atsikalbinėjo neeiti drauge, senutė jos nepalaido ir abi ėjo vidun.

Apie dešimt lovų, baltai paklotų ir vienodai išrikiuotų, didelis stolas, gėlių puokštė įmerkta, ir vaisių kvapas sutiko jėjusias — pravėrus duris. Lovose gulėjo kariai, pageltę ir užmerkoti akimis, lyg būtų statulos ten suguldytos. Seselė priėjo prie lango stovėjusios lovos, ir pajudinusį vyro pečių, švelniai pašaukė jį vardu. Pašauktasis lėta pramerkė akis ir liguistai apsišvalgė, bet tuoj ir vėl sunkios blakstienos užsimerkė, lyg nebūtų atsimerkusios. Seselė apsisukusi patiškinė, kad Stasys tik vakar turėjo operaciją ir dar yra silpnas.

Senutė pradžioj lyg ir nepažino savo sūnaus, bet išgirdusi seselę šaukiant jį vardu, priėjo arčiau ir parpuolusi ant kelių, šalia sūnaus lovos, apkabino jo galvą ir ėmė bučiuoti išvargusį veidą, ir šaukti jį vardu, bet taip tyliai ir švelniai, lyg vėjelis kad šlama, bučiuodamas pirmus pavasario žiedus. Kambaryje, rodos, ir laikrodis sustojo mušęs sekundes, ir ligonių gilus kvėpavimas nutilo, ir už lango vėjas nurimo; tik saulutė pro medžių šakas, lyg smalsuolė, pažvelgė į kambarį...

Stasys atmerkė akis ir tyliai "mama" pasakė. Paskui sunkiai pakėlė motinos ranką ir ilgai ją prie išbalusių lūpų laikė. Dar kartą pažvelgė į motinos malonų veidą ir nusišypsojo. Daug ką norėjo jai pasakyti, bet neturėjo jėgos, tik stipriai apkabinęs jos rankas laikė ir kartojo "Mama!"

Mergaitės akyse sužibo dvi didelės ašaros, ir ji, pirštų galais, tyliai išėjo iš kambario. Atsisėdusi ant suoliuko kantriai laukė senutės ir prisiminusi savo fronte žuvusį brolių, garsiai praverko. Niekas jos neguodė ir neramino, atrodė, kad tie ilgi ligoninės koridoriai buvo pripratę prie ašarų žmonių, kurie lankėsi už baltų durų, ir tų, kurie skausmuose ir mirties valandoje šaukė mylimų žmonių vardus...

Visą savaitę senutė praleido lankydama savo sūnų ligoninėje, ir matydama jį linksmesnį ir atgaunantį jėgas, prašė pasakyti jai teisybę, kodėl taip apdengtos jo kojos. Nors ir daug iškentėjo Stasys, netekęs abiejų kojų, bet visų didžiausias skausmas bu-

ADOMAS MICKEVIČIUS

ODĖ JAUNYSTEI

Be dvasios, be širdies — tai griaučių minios!
O, duok, jaunyste, man sparnus!
Virš žemės negyvos, lig pat žydrinės,
Pakilsiu rojūn, į kraštus,
Kur įkvėpimas kuria stebuklus,
Kur puošia jis žiedais naujovę, —
Tenai viltis — jo palydovė!

Lai tie, kuriuos jau slėgia metai,
Kur žemėn linksta kaktomis,
Kurios aplink siaurai temato.
Matuos pasaulį akmimis,

Pakilk jaunyste, virš slėnių,
Kur tamsoje šliužų priviso,
Pakilk, ir saulėtu žvilgsniu
Tu perverki žmonių visą!

Žemyn pažvelki! Plotai ten aptemę,
Juos dengia rutina ir tingūs vandenys — Tai žemė!

Pažvelki — plynėj negyvoj tenai
Iškilo šliužas kažin koks kriauklėtas:
Jūrevis, vairas, laivas — viskas jis...
Ir puola gyvius mažesnius nepastebėtas,
Tai pasiners, tai vėl išlįs —
Ir nesušlapdamas taip nardo po vilnis...
Staiga sudužo jis, akmens vos prisilietęs.
Nieks nesužinos gyvenimo, nei jo žūties: Savimyla
[tai be širdies!

Gyvenimo nektaras tau saldus,
Kai jį dalaisi su kitais, jaunyste!
Ir širdys dangišku jausmu pražysta,
Kada jas jungia saitas nuostabus.

Išvien visi, draugai jaunieji!...
Visų bendroji laimė — mūs tikslai!
Vienybė įkvėptoj jėga stiprėja,
Išvien visi, draugai jaunieji!...
Laimingas kritęs kovoje tasai,
Kuris kitiems taps laiptu kelių tiesiant
Į rūmus ateities, į garbę šviesią.
Išvien visi, draugai jaunieji!...
Nors kelias ir uolėtas, ir slidus,
Ir ydos, smurtas trukdo mums žygiuoti, —
Bet smurtui smurtas atkirčiu tebus,
Prieš ydas gi išmokim jaunumėj kovoti!

Iš pragaro išplėš aukas
Kas jaunas smaugs kentaurus,
Kas, būdamas vaiku, kapos hidras,
Ir iš dangaus parneš sau laurus!
Žvelk ten, kur nepasieks akis,
Laužk tai, ko nepajėgia protas!
Jaunyste, aras tu sparnuotas,
O tavo rankose — žaibų ugnis!

Petys petin! Mes žemės rutulį apjuosim
Vieningo židinio ugnia!...
Gyvą rankų grandinę!
Pasisūmėk pirmyn, planeta!
Vienais troškimais, mintimis liepsnosim —
Naujus parinkom tau kelius.
Nusviedus kiautą nudėvėtą,
Metus vėl pasirink žalius.

Kaip ten, kur stichijos grumėjo,
Kur siautėjo chaoso gaivalai,
Vos Dievo "Tebūnie" tik nuskambėjo,
Daiktų pasaulis kėlėsi tvirtai,
Ir užia vėjai, supas vandenynai,
Nušvinta žvaigždės augštoje mėlynėj, —
Taip ir žmonių dengia dar tamsa,
Ir iš nakties pakils šviesi dvasia —
Štai meilė ugnimi liepsnoja!
Ir stichijos tarpusavy kovoja...
Ją savi išsčiose pradės jaunystė,
Sutvirtins saitais amžina draugystė.

Ir dūžta jau dangs ledinė,
Ir prietarai tamsieji sutrupės...
Sveika būk, laisvės tu aušrine!
Išganymo greit saulė patekės.
1820 m. Vertė Eug. Matuzevičius

vo jam pasakyti senutei motinai žiauriai teisybę. Kad ir labai skaudėjo širdį jam, bet pažvelgęs į motinos akis suprato, kad teisybė jai geriau, negu kankintis ir tikėtis to, kas nebegražinama...

Kad ir gražiausius žodžius, ir švelniausius sakinius parinko jis tai žiauriai tikrovei atverti, motinai buvo lyg peilis širdin. Pradžioje ji galvojo, kad dabar jau viskas baigta, kad visas gyvenimas yra tik kamčia ir skausmai, kad nemokėjo ji melstis ir prašyti tai, ko sūnui labiausiai reikėjo. Liūdnai žvalgėsi ji po baltą ligoninės kambarį, akimis aplankė visus ten skausmus kenčiančius karius, prisiminė jų motinas, ir nežymiai nubraukusi ašaras, nusišypsojo sūnui.

"Ak, Mama, kaip likimas mus apvylė, kaip pasijuokė iš mūsų gražiausių vilčių ir svajonių" — tyliai galvojo sūnus.

Ilgai dar abu sėdėjo, ir sūnus klausinėjo motulę apie pavasarį už lango, apie žalius beržus pakluonėje, apie žibuokles, apie jaunimą kaime...

Tą dieną, kai motina turėjo išvažiuoti atgal į Žemaitijos mažą kaime, buvo sekmadienis. Gražus gegužės sekmadienis, — Motinos Diena. Miškuose žydėjo žibuoklės, laukuose geltonavo purienos, ir pirmieji gegu-

tės ku-kū viliojo visus į gamtą, į laukus žalius.

Motulei atėjus jį aplankyti, sūnus pakėlė nuo žemės mažą vazonėlį raudonų gėlių (kurias mergaitė iš vakaro jam parūpino) ir pasveikino savo motiną, žilą senutę, sakdamas, kad kitais metais jis pririnkęs geltonų purienų lankoj, nes anos esančios visų gražiausios gėlės...

* * *

Mergina palydėjo senutę į stotį, pakeliui užsukdamas į Aušros Vartus, kur senutė paukukojo savo vazonėlį gėlių Marijos garbei.

Atsisveikinant mergaitė išėmė iš kišenės mažą pakietuką ir padavė senutei dovanėlę nuo savęs. Ji greit išvyniojo jį, ir išėmė iš dėžutės nedidelį rožančių, apkabino ir karštai pačiuojo savo jauną palydovę.

"Tegul Dievas tau padeda už gerą širdį. Tu išpildei Staselio svajones, tu aprodei man Vilnių, išvedžiojai mane senę po visas bažnyčias, tu nesigėdinai, kad aš prasta kaimietė, paprastai apsirengusi. Dabar aš ir už tave melsiuos ir dėkosiu Dievui, kad jis išlaikė Staselį gyvą, kad leido man Vilnių pamatyti ir gerus žmones pažinti."

Traukinys sušvilpė ir pajudėjo iš stoties. Mergaitė ilgai dar mojo žilaplaukei senutei.

Hedaguoja Skautų Korespondencinė Skiltis

STEIGIAMAS DŽIAMBORĖS FONDAS.

Lietuvių Skautų Brolijos Vyrtauto Skautininko įsakymu įsteigtas Džiamborės Fondas, kurio tikslas yra metodiškai telkti lėšas, kurios įgalintų lietuvių skautus reprezentuoti lietuviškąją skautybę ir garsinti Lietuvos bylą įvairiuose tarptautiniuose skautų sąskrydžiuose, džiamborėse. Tokiose stovyklose susirenka net dešimtimis tūkstančių berniukų ir jaunuolių iš visų pasaulio laisvųjų kraštų, ten jie susipažįsta ir užmezga asmeninius draugiškumo ryšius. Tokias stovyklas aplanko šimtai tūkstančių žiūrovų. Nepriklausomybės metais ir po karo mūsų skautai tokiose sąskrydžiuose yra labai gražiai pagarsinę Lietuvos vardą, lietuviškąją kultūrą ir skautybę. Tačiau tą darbą neretai labai trukdė lėšų stoka, nes dalyvavimas tokiose stovyklose gerokai brangesnis kaip eilinėse skautų stovyklose.

LSB vadovybė todėl kreipiasi į skautų tėvus ir kitus rėmėjus, prašydama padėti Džiamborės Fondą ugdyti periodiškai, kad ir nedideliais įnašais.

DF išdėstymas yra A. Pocius, 295 Grey St., London, Ont., Canada.

Skautų kankinių diena. Egzilių Skautų Asociacijos Taryba buvo paskelbusi šv. Jurgio dieną skautų kankinių dieną. Tą dieną skautai trenčiniai minėjo savo brolius ir seses, žuvusius ir nukentėjusius kovoje su piktu, užplūdusiu jų tėvynės.

Adelaidės lietuviai skautai ir skautės tą dieną minės vėliau, nes dėl kitų parengimų nebuvo galima tą minėjimą atlikti šv. Jurgio dieną.

* **PLSS Australijos Rajono Vadas** v. sktn. A. Krausas po sunkios operacijos vienoje akyje jau grįžo iš ligoninės ir tęsia gydymąsi namie. Mielajam skautininkui nuširdžiai linkime greit ir sėkmingai pasveikti.

AR GALIME UŽKANDŽIAUTI TARP VALGIŲ?

Kiek mes galime valgyti tarp vakarienės, pietų ar pusryčių, priklauso nuo mūsų amžiaus, svorio ir reguliarių patiekalų didumo.

1. Vaikams, pavyzdžiui, ir paaugliams yra net patartina užgraužti paręjęs iš mokyklos, pažaidus, ar, jeigu vaikas nervingas, prieš einant miegoti. Stiklas pieno, vitaminais praturtinti sausainiai, obuolis, džiovintų vaisių sūja — yra labiausiai tinkantys produktai šia progą.

2. Šeiminkams, kurios dažniausiai beviridamos "ragauja" neskaitomus ir gana pavojingus kėsnis, vertėtų tu papročio atsakyti. Nuovargiui ar nusiminimui užėjus, kreipkimės į salierų lazdeles, pomidorų sulčių stiklą, žalią morką, o, jeigu esame liesos — puoduką pieno ar sriubos. Šie valgiai yra turtingi mineralinėmis druskomis ir vitaminais, ir neturi suaugusiems žmonėms vengtinų kalorijų pertekliaus.

3. Seniems žmonėms reikėtų pasiklausti gydytojo, kas jiems asmeniškai būtų patartina užkąsti, belaukiant vakarienės ar pietų. Jiems naudingas maistas begalo įvairuoja pagal jų sveikatos ir negalavimų pobūdį. Šilto pieno stiklas su šaukšteliu medaus ra-

* **Nauji skautininkai.** PLSS Pirmios nutarimu, vasario 16 d. proga pakelta skautininkės laipsnis "Vilniaus" tunto Adelaidėje skautė dr. kė Marija Andriusienė, o šv. Jurgio šventės proga paskautininkio laipsnis pakeltas to pat tunto skautų dr. kė Vytautas Opulskis. Abu naujai pakeltuosius vadovus sveikiname ir linkime ilgai bei sėkmingai dirbti vadovaujamaį darbą.

* **Iškilminga Adelaidės skautų sueiga** šaukiama š. m. gegužės 13 d., sekmadienį, 4 val. p. p. australų skautų štabo salėje, 119 Pirie St. Sueigos metu bus skautų kankinių minėjimas, skautininkų įžodis ir lauželis. Skautai-ės, visi tvarkingai uniformuoti, sueigai renkasi 15 min. anksčiau. Sueigoje atsilankyti maloniai kviečiami visi skautų-ėjų tėveliai ir bičiuliai.

* **Skautas Antarktyje.** Amerikiečių adm. R. E. Byrd pirmojoje ekspedicijoje į Antarktį prieš 25 metus dalyvavo talkininku 19 metų skautas Paul Siple. Jis pasirodė labai naudingas savo skautišku mokėjimu. Siemet vykstančioje ekspedicijoje tas pat Siple vėl dalyvauja, šiuo kartu jau kaip mokslininkas.

* **Skautai akademikai** Melbourne Atvelykio savaitgalį pravedė sėkmingą akademinę stovyklą-konferenciją, susilaukusių 33 dalyvių. Stovykla vyko Mt. Evelyn sporto stovyklavietėje.

Stovyklos metu įvairiomis temomis buvo paskaitytos kelios paskaitos, po kurių vyko diskusijos, kurios susilaukė gilaus susidomėjimo. Sekmadienį kun. dr. Bačinskas stovykloje atlaikė šv. Mišias, aukodamas jas už lietuvių akademikus. Stovyklai baigiantis jos dalyviai skirstėsi nenoromis, kiekvienas išsiveždamas malonios nuotaikos.

Melbourniškiai skautai akademikai už šios reikšmingos stovyklos surengimą nusipelno lietuviškosios visuomenės dėkingumą ir pagarbą.

Stovyklai vadovavo senj. Alg. Žilinskas.

Lietuviai Pasaulyje

ARGENTINA

* Avellanedoje įvyko svarbus lietuviškųjų organizacijų pasitarimas, kuriame buvo aptarti tarp įvairių organizacijų bendradarbiavimo klausimai. Galutiniai šiemis reikalams apspręsti balandžio pabaigoje buvo suauktas visų Argentinos organizacijų atstovų pasitarimas, kuris pasisakė dėl visų Argentinos lietuvių organizacijų bendradarbiavimo formos ir jų apjungimo.

* **SLA atsovų suvažiavimas** nutarė atidaryti sekmadieninę mokyklą lietuviukams, sudarė komisiją SLA istorijai rašyti, o į revizijos komisiją išrinko J. Rastenių, J. Treinauską ir K. Marcinkevičių.

* **Į bolševikų okupuotą Lietuvą** per Odesą išvyko keli senieji Argentinos lietuviai, ankstesnės kartos emigrantai, pasidavę bolševikiškoms vilionėms. Valaitienės vyras pasiliko Argentinoje, išvyko tik ji viena, o dukterė 18 metų, Adelė, pabėgo iš uosto pas savo sužadėtinį, nors už jos kelionę iki Odesos taip pat buvo sumokėta 6.000 pe-

NESEKME LYDI SEKME

Du anglai jaunuoliai — Enida Boulton 22 metų ir Maurice Mansell 26 metų, — abu netekę darbo, Wolverhamptono miestelyje atidarė vedybų biurą. Per metus pro tą biurą praėjo apie 100 asmenų, ieškodami sau antros pusės, bet iš to nebuvo nė vieno vedybų. Tada jiedu patys susituokė ir biurą uždarė.

NORI BŪTI KARTU

Vokietis Danielius Gilbertas iš Detmoldo, mirus jo žmonai surašė tokį testamentą: "Kai aš numirsiu, prašau palaidoti mane toje pačioje duobėje ir padėti užrašą: Danielius liūtės urve".

GLOBOKITE GYVULIUS!

New Yorke, turčių gyvenamoje Park Avenue, tamsiais žiemos vakarais galima buvo pamatyti šunį, kuriam prie ausų buvo pritaisyti du maži prožektoriai. Kai vienas praeivis paklausė šuns savininkės, kam tai reikalinga, ji atsakė: "Ak, mano džimui taip sunku tamsioje surasti medį ar stulpą". Ji buvo Gyvulių Globos Draugijos narė.

TIK TOKIE RŪPESČIAI!

San Francisko universiteto studentai turėjo atsakyti į klausimą, kas jiems sudaro didžiausią rūpestį. Rezultatai buvo tokie: iš 100 tik 3 vargina nelaiminga meilė, 5-kiems trūksta pinigų pragyventi, 10 — kenčia dėl egzaminų ir 82 nusiskundė, kad sunku rasti vietą pastatyti automobilį.

JUOKAS — BEDOS SIGNALAS

Danė Hilda Karlsberg iš Slagelse miestelio buvo telefono įstaigos prašyta nesijuokti, kai telefonu kalba, nes jos juokas nutraukia telefono centriniame ryšy, kadangi virpa taip, kaip telefono gedimo signalas.

TARNYBA IR ŽMONA

Paryžietė Ly Cornelle, nuvažiavusi miestą apsipirkti, trumpam pastatė automobilį uždraustoje vietoje. Grįžusi ji rado savo vyro policininko prisegtą baudos bilietą ir žodžius: "Atleisk, brangioji, esu dabar tarnyboje".

VISA NEGALI KRISTI

Iš Rio de Janeiro į Europą turėjo skristi jauna brazilietė, kuri telefonu paprašė išrašyti bilietą tokiu vardu: Maria Teresa Francisko de Assis da Concepaco da Rocha Filomena das Lecessidades do Sagrado Coracao de Jesus Pereida da Cunha. Bilietas jai buvo išrašytas vardu Maria Cunha ir pasakyta: "Pradžią ir galas skrenda, vidurys lieka". (Darb.)

zų. "Argentinos Lietuvių Balsas" rašo, kad per prievartą rusų kilmės Grebenkovas, vedęs našlę Brazienę, išsigabeno ir 18 metų tos dukterį Liudą Brazytę. Toji mergaitė jokių būdu nenorėjo grįžti į "rojų" ir daug ašarų pralėjo, prašydama palikti ją Urugvajuje, bet vienos ašaros nieko nepadėjo.

ITALIJA

* **Balandžio 9 d. Lietuvių šv. Kazimiero Kolegija** suruošė Marijos garbei akademiją, kurią buvo kviesti visi Romos lietuviai. Įžanginį žodį tarė kun. Dr. Balčiūnas. Paskaitą "Marija visatos karalienė" skaitė kun. Steigivla. Meninė daly solistė P. Bičkienė su giliu įsijautimu pagiedojo "Maria Mater gratiae" ir puikia interpretacija padainavo keletą lietuviškų dainų. Minėjimas baigtas Tautos Himnu.

JAV

* **Bostone mirė žymus veikėjas St. Mockus**, kuris buvo išvarejęs gilią lietuviškosios kultūros vertybę. V. Tarybos vardu pasiūsta jo šeima užuojauta.

* **Wilkes Barre mirė žymus Amerikos lietuvių veikėjas Jonas Lopeta**. Jis yra 1919 m. dalyvavęs lietuvių delegacijoje Versalyje ir vėliau daug prisidėjęs, kad Amerika pripažintų Lietuvos respubliką. Lopeta taip pat atstovavo Lietuvai jos tarptautiniame ginče su Švedija. Už nuopelnus buvo apdovanotas Gedimino ordinu. "The New York Times" pažymi, jog tai buvo vienas iš veiklesniųjų Amerikos lietuvių.

Žmonių namai pasakoja, kas seniau buvo

Namo istorija yra žmonijos istorija. Iš namų galima pažinti kiekvienos tautos papročius, skoni, pažangą ir kt. Mokslininkai, studijuodami pirmųjų namų aplinkumą, medžiagą, namų išorę ir vidų, puošmenas ir baldus, atidengė šeimyninius ir socialinius anų laikų papročius, polinkius, užsiėmimus bei pramogas.

Kiekviena tauta paklusni gyvenimo aplinkybėms, prisidėjo prie namų istorijos.

18-tasis amžius buvo archeologinių atradimų periodas, davęs galimybę pažinti namo atsiradimą. Nors Homeras ir aprašė jau prieš jį buvusius namus, bet viskas būtų likę tik padavimu, jei nebūtų prakalbėję kalnuose esą namai, atidengdami vertybes nuolatmenamų laikų.

Pradžią davė didžioji sausra, nusekdinusi Žiuricho ežerą ir atidengusi miesto liekanas. Šis įvykis atvėrė mokslininkų akis, paskatidamas mestis į šios srities studijas.

Naudodamiesi paleontologijos ir paleografijos mokslais, išryškino su visomis smulkmenomis giliausios senovės namus, surinkdami pakankamai medžiagos tautos pažinti.

Urvai, kuriuose gyveno pirmieji žmonės, buvo ilgi ir kreivi, einą į kalno širdį. Maisto susirasdavo medžioga. Tai nebuvo laukiniai, bet kieta gyvenimo, kilnios sielos ir jautrios širdies žmonės. Tai jie paliko paprasčiausiomis priemonėmis nupieštus mamantus ilgiausiais plaukais, briedžius šakotais ragais, bizonus ir arklus, parodydami pastabumą dvasių, bruožo tikslumą, kad ne vieng mūsų laikų menininką nustebina. Iš ano tolimo bronzos amžiaus buvo rasta stovylėlių, vaizduojančių žmogaus kūną tiksliau anatominiu pastabumu, pralenkdami būsimų amžių skulptorius, nors jiems stokojo paprasčiausių šių laikų priemonių.

Urvuose turėjo įsirengę kopytėles, kuriose prieš eidami medžioti melsdavosi. Iš užsilikusių ženklų, matyti, darydavo religinius pasižadėjimus. Jautė nematomą Aukštesnę būtybę, kuri globojo jų kasdieninį gyvenimą.

Geresni urviniai namai randami Prancūzijoje, Gorgogno, ir Ispanijoje, Pirenėjuose.

Lėdynams ištirpus, urviniai namai buvo apleisti. Prsidėjo naujos civilizacijos era, šalia upių ir ežerų, po skaidriu dangumi.

(Darbininkas)

DO YOU LISTEN TO MARY, JOHN and PAUL?

Do you learn English by radio?

It is easy!

Listen to the A.B.C. on Saturdays.

"For New Australians"

These lessons are in a book.

Write for this free book.

Write to:—
The Education Department
in the capital city of your state.

Dėkoja už pašalpas

Už pasiūstas Australijos lietuvių aukas į Vokietiją šelpti ligoniams bei seneliams, gauta daug padėkų tiesioginiai per AL redakciją arba per Lietuvos Raudonąją Kryžį. Atskirai dėkoja A. Makutėnas (Andernach/Rn.) A. Damijonaitis. Per Raud. Kryžių dėkoja 53 asmenys iš įvairių vietovių (laiškas adresuotas ALB Adelaidės apyl. buv. pirmininkui p. L. Martinkui). Devyni asmenys taip pat dėkoja už aukas, gautas iš AL skaitytojų per AL leidyklą.

Visuose laiškuose reiškiami nuoširdžiausia padėka, kad lietuviai Australijoje neužmiršo likusių Vokietijos stovyklose ar esančių ligoninėse savo brolių ir sesių, kurie yra daug blogesnėje padėty, negu mes Australijoje. Nepamirškime jų ir toliau.

Iš Mr. Ilgacausio Kontozos

Barai ir "aukštoji civilizacija"

Mr. Ilgacausis ir vėl aptiko linksma žinutę iš Melbourne, tilpusią "Mūsų Pastogės" gegužės 2 d. numeryje. Šį kartą rašo išvartytas (ir tuo didžiai ižeistas!) 6-tą valandą iš baro trumpacausis K. Kemežys. Paskaitykite, kaip pagrįstai jis skundžiasi:

"Neseniai Viktorijos gyventojai nubalsavo, kad tos valstybės teritorijoje alaus barai būtų uždaromi 6 val. vakaro. Tuo pačiu melbourniečiai lyg ir pasišovė gelbėti visus iš tokių "lau-

kinų" vietovių, kaip Londonas, Paryžius, Maskva (ši ypatingai kultūringa... Mr. Ilg.) ir New Yorkas, kur žmonės nežino, kad yra nuodėmė gerti po saulėlydžio. Taigi, olimpiniai žaidimų svečiai iš anų valstybių šiais metais galės patys ant savo kailio patirti, kas tai yra 6 valanda, kada dar nebaigtas gerti alaus bokalas. Jie galės gaivintis Melbourne apelsinų sunkele. O dar geriau šis reikalas buvo atvaizduotas vienoje karikatūroje, kur viešbučio šeimininkė užsieniečiui svečiui taria: "Visiems tiems, kurie pagėdauja alaus vėlesniu laiku, yra kas 30 minučių specialus lėktuvas į Sydneį".

Suprantama, užsieniečiai išsiveš stiprius įspūdžius apie Melbourne nepaprastai aukštą civilizaciją (su praskeltom galvom būtų stipresni. Mr. Ilg.) ir negirdėtai "blavius" vakarus. Pagaliau, tai gal ir geras (gal ir vienintelis) kelias kuo nors nustebinti svečius".

Mr. Ilgacausis, visada linkęs duoti gerą patarimą kiekvienam nuskriausiam trumpacausiui, ir šį kartą rado išeitį: K. Kemežys turi įsigyti galimai didesnį "kitbegą", į kurį tilptų tiek bonkų, kad jų skysčio užtektų demonstruoti "aukštą civilizaciją" iki saulės patekės...

Užuojauta trumpacausiui Kemežiui dėl likusio bokale nesuskubto iki 6-tos išgerti alaus!

Tikri barbarai tie Viktorijos australai!...

Pasipiktinęs Mr. Ilgacausis

TAIP NEBŪNA

Mikailai jau dveji metai vedę ir dar nei karto nesusibarė. Draugė klausia Mikaitienės, kaip jie taip gražiai sugyvena.

— Labai paprastai. Juozas visada prisipažįsta, kad yra neteisis ir tuojau atsiprašo.

— Gerai. Bet kai tu kada būni neteisi?

— Taip dar niekad nepasitaikė...

KAIP TADA BŪTŪ

Jonukas varto žurnalą ir randa Siamo dvynukų nuotrauką.

— Mama, ar jie ir mokyklon turi eiti?

— Na, taip. Žinoma, vaikeli. Visi turi eiti mokyklon.

— Bet kas būtų, jei vienas iš jų būtų perkeltas į kitą klasę, o antrasis paliktas antriems metams?

IR TAI PROBLEMA

— Dėde, Petrai, tu juk neturi žmonos, — klausia Jonukas.

— Na, taip, aš nevedęs, Jonuk.

— Bet kas tau pasako, ką tu turi daryti?...

AIŠKU, SPROGDINS

Žurnalistas po vieno nusiginklavimo komisijos posėdžio klausia Molotovą:

— O ką jūs sovietai darysite su pagamintomis atominėmis bombomis? Susprogdinsite?

— Žinoma. Juokingas klausimas. Žmonės Londone, Njujorke ir Vašingtone pamatys, kaip mūsų bombos šaus į orą.

KAD TAIP DAUGIAU NEBŪTŪ

Jonukas ateina į mokyklą labai pavėlavęs. Mokytoja klausia, kodėl pavėlavo.

— Mano tėvelis, panele mokytoja, eidamas į darbą griuvo ir nusilaužė koją...

— Kaip gaila. Bet žiūrėk man, kad daugiau taip nebūtų!...

* * *

— Ar tu išsiverti su savo vyro uždarbiu?

— Aš tai taip, bet mums abiems tai neužtenka...

IŠ KUR PAS ŽMONES ATSIKANDA TULŽIES AKMENYS

Tulžies akmenimis serga suaugę — dažniau moterys negu vyrai. Nutukimas, neštumas yra palankūs faktoriai šiai ligai.

Tulžies akmenų priežastim dažniausiai būna tulžies pūslės įdegimas — kataras, užsitvenkimas pūslės syvų, pergausus maistas, ypač turtingas riebalais, gyvuliniais baltymais, stoka judėjimo.

Pūslė pradeda nusėsti pūslės syvų druskų. Jos virsta smulkiomis kietomis kruopelytėmis, kurios, laikui bėgant, dėl nenormalaus gyvenimo ir mitybos didėja, kol kartais pasiekia net karvelio kiaušinio didumo.

Šios kruopelytės, kurias galima būtų pavadinti smėliu, gali laiks nuo laiko pačios savaime išslinkti. Priešingu atveju įvyksta akmenų išsivystymas. Be to, tulžies akmenų priežastimi gali būti jos ir jos takų sužeidimas, infekcija, kuri dažniausiai patenka iš žarnų.

LIGOS SIMPTOMAI

Dažnai tulžies akmenys, ypač dideli, gali metų metais ramiai tūnoti tulžy, neduodami jokių reiškinių. Bet kai akmuo papuola į tulžies taką, kuris veda į žarnas, prasideda skausmai.

Skausmai dingsta, jei akmuo iš tako grįžta atgal tulžin, arba prasiveržia į žarnas. Ilgesnis tulžies tako užkimšimas akmeniu pasireiškia geltlige, pūslės įdegimu, pakyla temperatūra, prasideda bendras kūno negalavimas.

Dažnai prie akmenų priepuolio būna piktinimas, vėmimas. Žinoma, svarbiausias simptomas — skausmas dėl įstrigusio akmens. Skausmai būna dešinėje pusėje po krūtine, kartais atsiliepia nugaroj, dešiniame pety. Priepuolis dažnai atsitinka po sunkaus gauses valgio. Skausmai gali tęstis kelias valandas, o kartais ir kelias dienas.

Jei akmuo iš įstrigusio tako grįžta pūslėn, skausmai apimsta ir žmogus gali jaustis sveikas iki sekančio priepuolio. Iškritus akmeniui į žarnas, ligonis atrodo pasveikęs. Bet čia slepiasi pavojus, kad vėl gali atsirasti naujų akmenų. Kas kartą turėjo akmenis ir nuo jų išsigydė, tas turi palinkimą naujų akmenų susikrauti.

Pasikartoją priepuoliai veda prie chroninio tulžies pūslės kataro, kartais iki pavojingomis žmogaus gyvybei komplikacijomis.

GYDYMAS IR PROFILAKTIKA

Pirmoji pagalba priepuoliui įvykus kol atvyks gydytojas.

Paguldėti ligonį lovoj, atsegti diržus, rūbus, varžančius kūną. Tulžies srity uždėti karštą pūslę, elektros pagalvėlę, daryti priešūtinimus, naudojama bet kokioje formoje šildymas. Kartais padeda karštoka vonia. Jei yra įdegimo reiškinių (pav. temperatūra), vartojamas ledas. Susilaikyti nuo bet kokių valgių. Galima duoti po 1—2 arbatinius šaukštelius virinto vandens, arbatos, vaisių sunkos.

Pakviestas gydytojas įleidžia vaisių ir dažniausiai priepuolio skausmai praeina. Jei vaistai negelbsti, tuomet belieka tik operatyvinis gydymas.

Išėjus akmeniui arba praėjus priepuoliui ir likus akmeniui tulžy, reikalinga lakytis specialios dietos ir tam tikrų sveikatai palaikyti sąlygų. Vengti sunkesnio fizinio darbo, kasdien 1—2 val. daryti pasivaikščiojimą šviežiam ore, vengti susijaudinimų, ypač patartina daugiau judėti proto darbą dirbantiems ir linkusiems nutukti.

Rūbai neturi varžyti vidurių. Gersetai ir panašūs suvaržymai kliudo tulžies skysčių nutekėjimui, kas kartais būna akmenų atsiradimo priežastim. Nukritusius vidurius laikyti pakeltus specialiu bandažu.

Valgyti dažniau, mažais kiekiais, kas padeda tulžies pūslėi išsistūgtinti. Valgyti pamažu, gerai sukramtyti. Saugoti virškinamąjį traktą nuo susirgimų, o susirgusį tuoj gydyti.

Kai skrandis, žarnos, kepenys veikia normaliai yra mažesnis pavojus atsirasti akmenims. Į tulžies funkciją didelės reikšmės turi nervų sistema. Todėl vengti nervų erzinimo.

Geras dalykas oro, saulės, šiltos ir šaltos vonios — jos pagerina kraujo apytaką bendrai ir kartu tulžies pūslėje.

DIETA

Vengti nesaikaus alkoholio vartoji-

mo, geriausia visai jo nevartoti. Vengti aštrių prieskonių — pipirų, garsvyčių, valgomos druskos vartojimą numazinti iki minimumo. Vieton acto vartoti citrinos sunką. Vengti šaltų gėrimų, rytais prieš valgi išgerti stiklinę karšto vandens — pradeda vilyti tulžies syvus. Nevartoti maisto, kuris duoda daug gazų, pav., kopūstų, agurkų. Kas nori apsisaugoti nuo akmenų, privalo atsiminti, kad konservuotas maistas, ypač mėsa, žuvis, yra tulžies, inkstų akmenų formuotojas.

Maistą naudoti tik šviežią. Iš mėšų vengti kiaušienos, ypač riebios. Apskritai, šią ligą turint riebi mėsa netinka.

Nevalgyti inkstų, smegenų. Iš mėšų geriausia — veršiena, aviiena, vištiena.

Gyvulių riebalų vengti. Geriausia tinka nesūdytas sviestas, stalo aliejus. Maistas turi būti maišytas, jame turi viršyti daržovės, vaisiai, bulvės, grūdų patiekalai, pienas, varškė. Keikų, tortų, saldumynų vengti. Geriau tinka virtas negu keptas maistas. Daugiau vartoti skysčių.

Dr. A. Grigaitis (Darb.)

Dėl laiškų ir siuntinių į Lietuvą ir Sibirą

VLIKo Vykdomosios Tarybos pirminkė p. Deventienė pasikalbėjime su Eltos bendradarbiu šiuo reikalu taip pasisakė:

— Jei kas iš stovyklos parašo į užsienį ir laiškas ateina arba artimieji jam ką pasiūnčia, tai čia — natūralus kelias, nepasleptas. Nemaža siuntinių gaunama ir iš tėvynės, kiti ateina iš Lenkijos, Vokietijos, Rumunijos ir t. t. Bet tie siuntiniai yra asmeniniai, vardiniai. Tačiau jeigu kokia organizacija staiga pradėtų siųsti į stovyklą (suprantama Sibire esnčią stovyklą. Red.) dešimtimis siuntinių ar lietuviams, ar kurios kitos tautybės žmonėms, tai tuojau prasidėtų tardymas, kodėl tos organizacijos siunčia rasi, gavėjams susižino su užsieninėmis organizacijomis, kurios nėra palankios komunistiniam režimui, ar gavėjai gal kuo nors nusiskundžia, kad jie yra negerai ir sunku gyventi ir t. t. Todėl organizuotas masinis šelpimas šiandien dar nėra galimas. Nors kiti ir sako: vistiek blogiau, kaip į Sibirą, nebūs, tačiau reikia atsiminti tą faktą, jog yra daug kandidatų užimti kad ir vargingai iš-tremtojo tautiečio pirkelei ir jo daržams, kurie buvo paskutinėmis jėgomis apdirbti. Ir tik tam, kad būtų pakiestas tokio gavėjo adresas, bolševikai, nieko nesivaržydami, iškels jį kur nors toliau, kur nepasiektų nei jokie laiška, nei siuntiniai. Ir čia vargu be- užteks išsekusios sveikatos Sibire iš naujo vėl įsikurti.

Reikia žinoti, jog kiekvienas susirašinėjamas iš užsienio į Sibirą ar iš ten siunčiamas į užsienį yra registruojami. Ištikrinamas ir kiekvieno siuntinėlio turinys, ne tik patys gavėjai bei siuntėjai, surenkant apie juos bolševikams reikalingas žinias. Neveltui persiuntimo kontoros turi gauti iš bolševikų reikalingą leidimą. Tiesa, šiandien tokius siuntinius siųsti gal net ir skatinama. Ar yra koks tikslas komunistams tokį kontaktą užmegzti ir jį, prireikus, panaudoti ateityje, aš nežinau. Tačiau aš viena žinau, jog bolševikai visuomet ligi šiol turėjo savo suktų kėslų. Ir jie nepalieka neišnaudoję visų galimų savo kėslams įvykdyti. Tai turi atsiminti visi, ir tai gerai įsidėti į galvą.

O kaip daryti su laiškais? Šį reikalą gal paaiškins ir toks atvejis: štai man iš Amerikos rašo, kad jo motina mirusi Sibire ir kad jis dabar labai gailisi, jog jai neparašęs, drauge mesdamas kaltinimą, kodėl mes neskatiname palaikyti susirašinėjimo laiškais — vis dėlto toks gautas iš sūnaus ar iš kito artimo žmogaus laiškas būtų buvusi ten paskutinėmis jos valandomis didelė paguoda. Į šį priekaištą galėčiau tiek atsakyti: taip, tokia sena motutė paskutinėmis gyvenimo valandomis būtų buvusi paguosta. Bet mums rūpi ypač tie, kurie dar gyvens, kurie reikalingi ateičiai. Ir kažin, ar autorius taip būtų parašęs, jei jo motina būtų jaunesnė ir nemirusi. Sovietuose tik mirštantiesiems nėra pavojaus. Tačiau visiems kitiems reikia labai didelio atsargumo ir rūpestingumo.

KNYGOS

"Australijos Lietuvis" Leidykloje, 35 Cator St., Hindmarsh, SA, gaunamos šios knygos (kainos su persiuntimo išlaidomis):

Saliamonas Antanaitis — ARCHIMEDAS, DIDYSIS GRAIKŲ MOKSLININKAS. 183 psl. Kietais viršeliais. 20/-

Alė Rūta — NUNESK, UPELI, ŽASŲ VARGUS, aštuonių vaizdelių rimuotas vaidinimas vaikams, kietais viršeliais, gausiai iliustruota 10/-

Prel. Dr. F. Bartkus — PAZVELKIME Į MARIJĄ. Trumpas šv. Marijos gyvenimas, 260 psl. Kietais viršeliais 29/-

A. Vaičiulaitis, PASAKOJIMAI, rinktinės novelės, su prof. J. Brazaičio įvadu apie Vaičiulaičio kūrybą, drobės viršeliais, su dail. T. Valiaus dviejų spalvų aplanku, rekomenduotina jaunimui, kaina 38 šil.

F. E. Sillanpaa, SILJA, romanas, už kurį autorius buvo paskirta Nobelio premija, vienas iš puikiausių suomių literatūros veikalų, drobės viršeliais, su dail. V. Palio dviejų spalvų aplanku, rekomenduotina jaunimui, kaina 32 šil.

J. Kėkštas, ETAPAI, rinktinė poezija, pasijyminti tematikos gilumu ir formos išbaigtumu. Autorius yra vienas iš nedaugelio lietuvių, kuriam pasisekė ištrūkti iš Sibiro ir pasiekti laisvuosius vakarus. Knyga su drobės viršeliais ir dail. K. Janulio dviejų spalvų aplanku, kaina 16 šil.

D. Pilla — SIELA UŽ SIELĄ, apysaka, kietais viršeliais. 306 psl. 19/0 Nelė Mazalaitė — APVERSTA VALTIS, novelės. 199 psl. 7/0

Juozas Švaistas — ELDORADO, novelės, kietais viršeliais, 150 psl. 9/9

Dr. Pr. Gaidamavičius — ISBLOKSTASIS ŽMOGUS, benamio likimo perspektyvos, 278 psl. 16/-

J. Jankus, NAMAS GEROJ GATVĖJ, romanas, laimėjęs 1954 m. LRD-jos premiją, vienas iš geriausių tremtyje pasirodžiusių mūsų literatūros veikalų, drobės viršeliai, su dail. A. Bielskio trijų spalvų aplanku, kaina 32 šil.

Marija Radzevičiūtė — ZEMELĖ SVENTOJI, romanas, 183 psl., 6/6, ger. pop.8/6 A. Maceina, DIDYSIS INKVIZITORIUS, žmogiškąjį būtis kraštynėse gyvenimo situacijose, kaina 10 šil.

A. Maceina, JOBO DRAMA, žmogiškios būties apmąstymas kančios situacijoje, kaina 12 šil.

A. Baronas, ŽVAIGZDĖS IR VĖJAI, novelės, pasijymincios situacijų netikėtumu ir stiliaus naujumu, kaina 12 šil.

P. Andriušis, VABALŲ VESTUVĖS, jaunimui, tekstas trijomis spalvomis, kaina 6/6 šil.

K. Grigaitytė, PASLAPTIS, eilėraščiai, tinkantys deklamuoti įvairių švenčių progai, kaina 6/6 šil.

G. Tulauskaitė, PO SVETIMU DAN-GUM, eilėraščiai, tinkantys deklamuoti įvairių švenčių progai, kaina 6/6 šil.

V. Jonikas, PAKELEIVIAI, eilėraščiai religinėmis ir tautinėmis temomis, pasižymintys savo nuoširdumu ir lietuviškumu, kaina 6/6 šil.

V. Jonikas, SELVARTO RAUDOS, eilėraščiai tremties temomis, kaina 6/6 šil.

A. Tyrnolis, LAUKŲ LIEPSNOS, klasiniai sonetai, kaina 6/6 šil.

P. Abelkis — ATLAIDŲ PAVĖSŲ, romanas. 467 psl., kietais viršeliais. £1.17.0 Alė Rūta — DUKTĖ, apysaka, 249 psl. kietais viršeliais 13/0

Alfonsas Gričius — TROPIKŲ ELEGIJOS lyrika, 64 psl. 6/6

P. Jatulis — PO TUKSTANČIAIS KAU-KIŲ, pasakojimai iš misijonierių nuotykių Azijoje, Afrikoje, Amerikoje, Australijoje. 240 psl. 6/6

Prosper Merimee — LOKYS, novelė apie Žemaitijos grafo Semėtos šeimos tragediją 5/6

LIETUVIAI AUSTRALIJOJE

INFORMACIJOS

Sportas

Adelaide

SVARBUS SUSIRINKIMAS

ALB Adelaidės Apylinkės ir Adelaidės Lietuvių Sąjungos Valdybos bendruomenės namų pirkimo reikalu šaukia visų Adelaidės lietuvių susirinkimą. Susirinkimas įvyks š. m. gegužės 20 d., sekmadienį, tuoj pat po pamaldų, šv. Juozapo bažnyčios salėje.

Prašome tautiečius iki susirinkimo apžiūrėti žemiau paduodamus namus ir susidaryti savo nuomonę:

1. Young St. ir Joslin St. kampas, Wayville, baltas, apvalios formos namas, buvęs amerikiečių klubas. Kaina £8.500.
2. 321 Young St. (prie pat Goodwood Rd.), Wayville, kaina apie £7250.
3. 2 Arthur St. (prie Cross Rd.), Clarence Gardens. Kaina £4200.

Šie namai aukščiau minėtų valdybų apžiūrėti ir patiekiami visuomenės sprendimui.

Pastaba: Apžiūrėti galima tik iš gatvės, neinant į vidų. Smulkesnės informacijos bus patiektos susirinkime.

ALB Adelaidės Apylinkės Valdyba Adelaidės Lietuvių Sąjungos Valdyba

Kaip Galima Namų Tarkon Įsijungti

Lietuvių Sąjunga stengiasi, kad talkininkai aplankytų visus Adelaidės ir apylinkių lietuvius.

Talkininkai yra įgalioti priimti pareikšimus būti Sąjungos nariais, rinkti aukas ir nario mokesčius, priimti pasižadėjimus ir t. t. Kiekvienam besidominčiam jie teikia visas reikalingas informacijas ir paaiškinimus. Taip pat visi Valdybos nariai yra pasirengę teikti suinteresuotiems reikalingą paaiškinimą.

Jei talkininkai kurio lietuviu neaplankytų, tas yra labai prašomas prie akcijos prisijungti prieš ar po pamaldų lietuviškoji bažnyčioje. Tam reikalui salėje budi vienas Sąjungos narys.

Lietuvių Sąjungos Valdyba

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS

Gegužės 6 dieną gražiai pagerbta Motina Adelaidėje. Kun. dr. P. Jatulis ta proga šv. Juozapo bažnyčioje atlaikė pamaldas ir pasakė tinkamą pamokslą. Po pamaldų Lietuvių Moterų Sekcija suruošė gražią programą Katedros salėje. Dienai pritaikintą paskaitą skaitė Pr. Pusederis, Adelaidės lietuvių parapijos vardu visas motinas sveikino kun. dr. P. Jatulis, o Adelaidės Apyl. Valdybos vardu — pirm. Št. Cibiras.

Minėjime dalyvavo visi savaitgalio mokyklos mokiniai ir mokytojos p. G. Vasiliauskienės vadovaujami padainavo tris daineles. P-nios Lapšienės vadovaujama tautinių šokių grupė pašoko keletą tautinių šokių. Akordeonu šokiams grojo p. Grigonis. Didesnė mergaičių dalis dėvėjo tautinius drabužius.

Po programos vyko vaisės ir pasilikiminimas.

MOKYKLOS VADOVYBĖ DEKOJA

Mokyklos Globėjas ir Mokyklos Vedėjas dėkoja buv. Tėvų Komitetui, kuris beveik du metus buvo pareigoję, visuomet aktyviai prisidėjo prie mokyklos palaikymo bei patobulinimo. Aktyviai veikė tikrinant mokinių žinojimą ir baigiant mokslo metus.

AUKOS LIETUVIŲ NAMAMS

* Dailininkas L. Žygas, rengdamas savo kūrinių parodą, nutarė skirti Lietuvių Sąjungai 20 proc. pajamų, kurias gaus už paroduotus paveikslus.

* P. Dičiūnas padovanojo Lietuvių Sąjungai naują virtuvinį krosnį, kuris krautuviėje kaštuoja apie £40.

Abiem aukotojams S-gos Valdyba yra pareiškusi širdingą padėką.

KAS KĄ STUDIUOJA

Pirmas lietuvių transportas į Australiją atvyko 1947 m. lapkričio mėnesį. Kiti transportai sekė vienas po kito kelių mėnesių pertraukomis. Atlikę 2-ju metų darbą sutartį ir pramokę angliškai, lietuviai pradėjo kilti į mokslą.

Adelaidės Universitetą jau baigė šie tautiečiai: **Odontologija** — V. Aleksandravičienė, **Teisė** — S. Cibiras, **Medicina** — dr. J. Mikužis ir **Inžinerija** — L. Garbaliuskas ir Pocius.

Šiuo metu studijuoja (jū žymi dalis jau paskutinius metus):

Architektūra — A. Navakas, R. Reisonaitė ir L. Urmonas, **Ekonomija** — J. Arminas, **Farmacija** — A. Bajorūnas, **Fizioterapija** — A. Navakienė, **Inžinerija** — A. Dunda, D. Dunda, A. Galaitis, V. Navakas, I. Reisonas, A. Snarskis, R. Urmonas, T. Žurauskas,

Lingvistika — A. Gavelis, **Medicina** — V. Dainius, V. Giruckas, A. Jankauskas, S. Martinkus, gyd. J. Mažlienė, gyd. Mikužienė, E. Petrikaitė, N. Šurnaitė, R. Varneckaitė, **Odontologija** — V. Aleksandravičius, N. Ilginiene.

Viso labo 26 asmenys.

Pastebėtina, kad daugelis studijuojančiųjų aukštesnįjį mokslą yra baigę arba Lietuvoje arba Vokietijoje — tremties gimnazijose. Dalis — jaunesniųjų — jau baigę Australijoje. (j)

PIRMIEJI LIETUVIAI PIETŲ AUSTRALIJOJE

LOBETHAL (S. A.) — Mūsų tautiečio Jono Vanago surinktais daviniais, 1841 m. kartu su 275 vokiečiais danų laivu Skjold atvyko iš tuometinės Prūsų valstybės ir viena lietuvių šeima, **Varnas**. Varnų šeima kartu su 18-ka vokiečių šeimų, kurioms vadovavo ev. pastorius Fritzsche, apsigyveno dabartinio Lobethalio vietoje ir pradėjo kurtis. Varnų šeimoje, be tėvo, buvo motina, sūnus ir dvi dukterys. Tačiau iki šiol nėra išlikę Lobethalyje nė vieno Varno. Visi susimaišė su vokiečiais ar australais ir jų tarpe ištirpo.

Melbourne

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMAI

Įsigyti savą pastogę mūsų tautiniam gyvenimui šiuo metu yra mūsų visų bendrų pastangų pirminis tikslas.

Melbournio lietuviai šiam reikalui dėjęsi dideliu nuosirdumu ir reikiama parama. Melbournio Lietuvių Namams įsigyti jau yra sutelkta £2.500 grynais pinigais.

Dabartinė Melbournio Lietuvių Namų Taryba yra tvirtai pasiryžusi galutinai užbaigti Melbournio Lietuvių Namų Statutą, atlikti užregistravimą australų valdžios įstaigose ir esamom galimybėm vykdyti pačių namų įsigijimą.

Melbournio Lietuvių Namų Taryba, informuodama apie tai Melbournio lietuvius, tikisi visų tautiečių paramos ir visų veiklaus dalyvavimo.

To iš mūsų reikalauja gyvenamas tremties momentas, suteikti tinkamas sąlygas tautinei veiklai — turėti nevaržomas patalpas mūsų organizacijoms, jų susirinkimams, posėdžiams, meno parodomis, mokyklai, kūrėms, repeticijoms, ir t. t. Kartu jie bus nuolatine vieta mūsų tarpusavio bendravimui, kur galės būti ruošiami savaitgaliais jaunimui pasilinksminimui, paminimos vardinės, vestuvės ir pan.

Tokių namų Melbournie įsigijimas praktiškai yra pribrendęs ir neatidėliotinas, todėl kviečiame visus, kurie iki šiam kartui neturėjo progos ar galimybės prisidėti, jungtis vieningai talkon —

— ĮSIGYTI LIETUVIŲ NAMUS —

— MELBOURNE —

Melbournio Lietuvių Namų Taryba: **J. Kuncaitis, A. Žilinskas, A. Mikaila, E. Ziedienė, L. Baltrūnas, J. Motiejūnas, K. Antanaitis, Z. Samuolis, L. Barkus, K. Kunca, A. Vingis, K. Lynikas, J. Valys, V. Salkūnas, J. Cervinskas.**

PADEKA

Nekalčiausias širdies Marijos lietuvių bažnyčios įrengimui Urugvajuje — anksčiau suaukota £1121. 9. 6
29 Melbourniečiai per T. Seliokiene £27
J. ir J. Skuodai iš Newcastle £20
E. P. iš Adelaidės £10
N. N. iš Sydnėjaus £10
A. ir T. Šumskai iš Bankstown £5
K. Elertas iš Sydnėjaus £5
B. Masonis iš Adelaidės £2
Iš viso £1200. 9. 6

Tėvo misijonieriaus J. Bružko S. J. ir savo vardu visiems mielėmis aukotojams nuosirdžiai dėkoja
S. Gaidelis SJ
264 Miller Str., North Sydney, N. S. W.

STASIO JARMALAUŠKO, sūnaus Jurgio, gim. 1924. IV. 24, Kaune-Aleksote, 1949 m. gyvenusio Haydon mieste, paieško namiškiai. Jis pats ar apie jį žinantieji maloniai prašomi pranešti adresu: Elena Žulienė, 172 Indian Rd. Cres., Toronto, Ont., Canada.

JADVYGAI VAICIULIENEL-VOLODKAI-TEI gautas laiškas iš Lietuvos per Kanadą. Atsimiti AL Redakcijoje.

MIELI MAZOSIOS LIETUVOS BIČIULIAI IR PAJORIO DRAUGAI!

Lietuviai istorijos bėgyje ne kartą likimo buvo nublokšti ant prarajos sienkščio ar žvelgė nepaprastiems įvykiams į akis. Visas mūsų tautos gyvenimas buvo ir yra nepaliaujama kova su mirtiniais priešais bei jų metodais. Kartais atrodė, jog sustosime prie savo tautos skeveldrų. Bet lietuvis niekad nepametė lygsvaros ar savo tautinio ir kultūrinio individualumo. Jis išsinerė iš pražūtingų mums sukurių, kas kartą iš naujo atsikėlė ir atsistojo visa savo didybe. O tai tik dėka didelės nepalaužiamos vilties, vienybės ir pasiaukojimo.

Šiame amžiuje lietuviai vėl stovi žūtutinėje kovojė su savo tautos ir valstybės agresoriais. Okupantai lyg kirminai graužia ir naikina mūsų biologinį tautos kamieną. Senieji lietuvių tautos troškimų slopintojai nuginčija bet kokias lietuvių teises ir jų tėviškę, stengdamiesi padaryti juos benamiais.

Vokiečių vyriausybė po pralaimėto karo vėl remia germanizatorius. Vienu mostu psumilijonis ar daugiau kasmet skiriamas vien propagandai Rytų Europos vokiškumui įrodyti. Per naktį išdygo visokios draugijos, mokslo ir studijų rateliai, kurie pradeda leisti leidinius apie Mažąją Lietuvą vokiečių ir anglų kalbomis.

Klaipėdos, Tilžės, Istrutės Gumbinės, Stalupėnų, Labguvos, Darkiemio, Galdapės bei kitos Mazosios Lietuvos sritys studijose nušviečiamos kaip gryniausi vokiški kraštai, tikslu būsimąją Lietuvą visiems laikams atstumti nuo jūros.

Mazosios Lietuvos Bičiulių Draugijos Centro Valdyba Kanadoje matydama šią didelę Lietuvai daromą žalą, nori ir tai atkreipti visų lietuvių ypatingą dėmesį ir bendromis jėgomis atstatyti pusiausvyrą šiame kovos bare. Pastebėjusi nepaprastą lietuviškų leidinių trūkumą Mazosios Lietuvos temomis lietuvių ir anglų kalbomis, šios spragos užkūrimui paskatinimui M. L. Bičiulių Draugijos Centro Valdyba skelbia **Dr. V y d ū n o v a r d o 1956 metų 1000 dolerių vertės literatūrinę premiją** už geriausią veikalą apie Mažąją Lietuvą.

Nors MLBD šiai sumai sutelkti inėš didžiausį įnašą, tačiau vis dėlto negalime apsieiti be Tamstos asmeniškios ar vadovaujamos organizacijos paramos. Todėl MLBD Kanados Centro Valdyba drįsta į Jus kreiptis ir prašyti, kad bet kuria auka paremtumėte šį svarbų bičiulių užsimojimą.

Kanados MLBD C. V-ba tiki, jei Jums Mazosios Lietuvos ateitis itin svarbi, kad Jūs mielai sutiksėtė prisidėti prie premijos sumos sudarymo.

Aukotojai bus skelbiami spaudoje, o aukojusieji daugiau kaip 25 dolerius (apie 12 Australijos svarų) bus įrašomi į premijos aktą. Montrealis, 1956. III. 2.

Mazosios Lietuvos Bičiulių Draugijos Centro Valdyba Kanadoje

V. Peteraičiui, Data.....
5155 Bourbonniere,
Apt. 6,
Montreal, Que., Canada

Pritariu Dr. Vydūno Vardo 1956 metų Literatūrinės Premijos sudarymui už geriausią Mažąją Lietuvą liečiantį veikalą ir mielai prisidėsiu / prisidėsiu £..... prie premijos sumos sudarymo.
Vardas ir pavardė.....
Adresas:

DR. VYDŪNO PREMIIJA

Mazosios Lietuvos Bičiulių Draugijos Kanados Centro Valdyba norėdama suaktualinti Mazosios Lietuvos idėją mūsųose ir sudominti Mažąją Lietuvą mūsų rašto žmones, skelbia:

1. Dr. Vydūno vardo 1000 dolerių vertės premiją už geriausią 1956 m. parašytą (neišspausdintą arba išspausdintą, bet dar nepremijuotą) Mažąją Lietuvą liečiantį veikalą.

2. Veikalas turi būti iš Mazosios Lietuvos gyvenimo, dabarties ar praeities, parašytas grožinės literatūros ar mokslo veikalo pobūdžio, neturintis kaip 250 puslapių spausdintos knygos normalaus formato ir tinkamas versti į svetimas kalbas.
3. Premijai galima siųsti ir mašinėle parašytus veikalus (3 egz.).
4. Premijuotini veikai atsiunčiami iki 1956 m. gruodžio 15 dienos Mazosios Lietuvos Bičiulių Draugijos Kanados Centro Valdybai antrašu:

V. Peteraitis, 5155 Bourbonniere, Apt. 6, Que., Canada.
5. Neatsiūsti veikalai nebus svarstomi.
6. Skiriama premija nebus skirstoma tarp atskirų autorių.
7. Premijos sprendimų komisija bus paskelbta vėliau.

8. Pinigų premijai sutelkimu rūpinasi MLBD Kanados Centro Valdyba talkinama visų MLBD skyrių.
9. Premija bus įteikta 1957 m. sausio 15 d. minėjimo metu Montrealyje.

MLBD Kanados Centro Valdyba

Printed by National Press, 35 Cator St. Hindmarsh, Tel. LU 5627

Sutvirtink valandėlei savo dvasią — ir paaukok lietuvių namams

Moterys

Vytis — Paynham 25:20 (18:18)
1956.V. 2. — Prasadėjo moterų žiemos krepšinio turnyras, ir vytielės pirmas rungtynes laimėjo po pratęsimo.

Vasaros metu Vyties moterų komanda buvo sušlubavus ir net turėjo įsileisti į savo tarpą australę Miss Edwards, kuriai komanda esanti dėkinga už gražų talkininkavimą.

Šiuo metu Vytis vėl savo stipriausiame sąstate. Komandą sudaro šios žaidėjos: S. Visockienė (kapt.), B. Ignatavičienė, R. Petkūnienė, O. ir M. Kelertaitės, J. Gumbytė, D. Užubalytė ir Gudaitytė.

Jeigu dar kas iš mergaičių norėtų prisijungti — labai prašome, vietos visoms pakaks.

Trumpai apie rungtynes.
Šios rungtynės buvo labai įtemptos, nes priešininkės savo tempu buvo už mūsųškes pranašesnės, bet vytielės pasistengė jų tempą sulėtinti geru dengimu. Abi komandos buvo maždaug apylygios, nors pirmam kėliny mūsųškes geriau mėtė, bet priešas greitai pasivijo ir pirmas kėlinys baigėsi lygiom po 9 taškus.

Antram kėliny australės perėmė iniciatyvą ir tik Gumbytės kovingumas ir puikūs metimai išlygiu rezultata. Paskutiniėje sekundėje priešas galėjo šias sunkiai kovotas rungtynes laimėti, nes turėjo progos mesti dvi baudas, iš kurių nei vienos neįmetė. Tuo ir baigėsi rungtynės po 18 taškų, bet po pratęsimo visur jau pirmavo vytielės ir vėl Gumbytė čia puikiai kovojo, o Užubalytės metimas užtikrino laimėjimą.

Taškus pelnė: Gumbytė 14, Užubalytė 7, M. Kelertaitė 4.

* Moterys žaidžia trečiadieniais Hackney Tram Hall.

Jauniai

Vytis — Marion 37:42 (25:15)

1956.IV.30. — Jauniai pralošė išloštas rungtynes, nes pirmam kėliny darnus jaunulių žaidimas, o Pociaus laiku vietos atradimas po krepšiu ir puikūs jo metimai davė progos atsipiėsti nuo priešo net dešimties taškų skirtumu, bet antram kėliny pasikeitė pozicijomis buvo nenaudingas, ir priešas iki sirenos spėjo rezultata išlyginti, o pratęsus laiką jaunuliai neturėjo pasitikėjimo savim ir žaidė per greitai, o, be to, trūko ir sekmės. Tai buvo tik gera pamoka, nes visi mokomės iš klaidų. Be to, jie lošė su nelygiam amžiaus priešu.

Mūsų jauniai savo amžiuje yra vienu iš pajėgiausių vienetų Lietuvoje.

Taškus pelnė: Lapšys 14, L. Urmonas 10, Pocius 9, Snarskis 3, Daugalis 1.

*Adelaidės lietuvių reprezentacinė krepšinio komanda Vytis taip pat pradėjo žiemos turnyrą ir be didelio vargo jau nugalėjo australų komandą Glenelg 68:55.

Taškus pelnė: Ignatavičius 25, Petkūnas 13, Jačiūnskis 10, Alkevičius 8, Kitas 7, Visockis 5.

* Žiemos turnyre komandų kapitonais yra šie žaidėjai:
Vyties krepšinio — A. IGNATAVICIUS, Vyties krepš. jaunių — LAPŠYS, Vyties krepš. moterų — S. VISOCKIENE, Vytis futbolas — A. KITAS, Vytis futb. rezervas — A. RUSINAS.
Trūksta futbolo jaunių davinių.

FUTBOLAS

Vytis — Polonia 3:2
1956.V.5. — Vytis susitiko su Polonia ir po aštrios kovos pirmam kėliny Vytis užviešpatavo aikštėje, o lenkai — dėl įžeistos ambicijos — bandė jėga išlošti, bet, deja, jiems tik pavyko sužeisti mūsų kitą, bet vytielė, pasilikę aikštėje, kovojodam kėliau ir savo klubo vėliavą išnešė į pergale.

Ivarčiai: Kitas 2, Langevičius 1.
Geriausi žaidėjai aikštėje: Kitas, Langevičius.

* Adelaidės Vyties krepšininkai ir krepšininkės nuosirdžiai dėkoja p.p. Kelertams už suteiktą patalpą ruošiant kavutę gegužės 5 dieną.

Gražus šeiminių atsinešimas į sportuojantį jaunimą sportininkų nebus užmirštas ir vienas kitas krepšis bus užmestas jų garbei.
Tenka pastebėti, kad Kelertų trys dukros ir sūnus žaidžia krepšį už Vyties klubą. Tai yra pavyzdinga Adelaidėje sportomėgėjų šeima.

* Liepos mėnesį A. Ignatavičius drauge su kitais P. Australijos Olimpjadados kandidatais išvyksta į Melbourną, kur kartu su Viktorijos Olimpjadados kandidatais turės bendras treniruotes ir keletą rungtynių.
EDAS.

Australijos Lietuvis

Pirmasis lietuvių laikraštis Australijoje

PRENUMERATA: metams £2.10. 0, pusei — £1. 6. 0. Atskiro numerio kaina 1/9. Užsienin kaina ta pati.
SKELBIMAI: 10/0 už skilties colį. Nuolatiniams skelbėjams žymi nuolaida.

SMULKŲ SKELBIMAI: iki 14 žodžių 4/0. Už kiekvieną pridėtinį žodį po 2 pensus.
Užuojautos, sveikinimai ir pan. 10/0.
ADRESAS: Australijos Lietuvis, 35 Cator Street, HINDMARSH, S. A.
Tel. LU 5827

THE AUSTRALIAN-LITHUANIAN
The Lithuanian Fortnightly in Australia
Publisher: Jurgis Glušauskas
Printed by National Press, 35 Cator St. Hindmarsh, Tel. LU 5627

Trumpiausias kelias siuntinėliams į Lietuvą per Londoną. Naudokitės lietuviškos įstaigos

DAINORA

visų rūšių patarnavimas Londone. Parašiusiems tuoj pat išsiunčiami prekių kainoraščiai ir kitos siuntimos sąlygos. Visi patarimai nemokamai.

JEI SIUNCIATE — siųskite per lietuviškas rankas, per biurą

Dainora, 49, Thornton Ave., London, W. 4. England.

Oro paštu katalogai siunčiami tik tiems, kurie atsilygina ar atsilygins už pėsintiimą.